

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Místní akční skupina jako komunitně vedený rozvoj
regionu**

Bc. Lenka Křížová, DiS.

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Lenka Křížová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Místní akční skupina jako komunitně vedený rozvoj regionu

Název anglicky

Local Action Group as community – led development of region

Cíle práce

Cílem práce bude návrh možnosti využití Místní akční skupiny (MAS) pro komunitní rozvoj regionu. Na základě teoretických východisek a po rozboru stávající Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Královédvorská vymezit přínosy existence místních akčních skupin pro regiony. Dílčím cílem bude zjistit veřejné mínění a povědomí o MAS. Dalším dílčím cílem pak bude zjistit vize fungování MAS mezi aktéry.

Metodika

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části je za použití odborné literatury a článků charakterizována daná problematika a nástroje, kterých využívá. Východiska použitá v teoretické části se odráží v části praktické. Šetření bude probíhat kvantitativním a kvalitativním přístupem. Pro kvantitativní šetření bude využito strukturovaného rozhovoru mezi veřejností a kvalitativní šetření bude probíhat pomocí řízených rozhovorů. Výsledky budou zhodnoceny, diskutovány a bude stanoven závěr. Osnova práce: 1. úvod 2. cíl a metodika 3. teoretická část 4. charakteristika prostředí 5. šetření v terénu 6. výsledky a diskuze 7. závěr 8. seznam použité literatury 9. přílohy

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Místní akční skupina, Komunitně vedený místní rozvoj, Regionální rozvoj

Doporučené zdroje informací

- BRYSON, John M. *Strategic planning for public and nonprofit organizations: a guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. 4th ed. San Francisco: Jossey-Bass, 2011, 547 p. ISBN 04-703-9251-7.
- DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2.
- FOTR, J. *Tvorba strategie a strategické plánování : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3985-4.
- KOZEL, R. *Moderní marketingový výzkum : nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0966-.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020*. Praha, 2014, 36 s.
- PAVLÍK, M. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 9788024752563.
- SCHILLER, H. *Networks of local action groups in rural areas : the example of the initiative broads and rivers LEADER+*. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller, 2011. ISBN 978-3-639-01087-9.
- ŠILHÁNKOVÁ, V. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji: a guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, 129 s. ISBN 978-807-3950-194.
- VITURKA, M. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.
- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA, – WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7.
-

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavla Varvažovská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 1. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 29. 1. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Místní akční skupina jako komunitně vedený rozvoj regionu" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23. 3. 2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Pavle Varvažovské, vedoucí mé diplomové práce, která byla mi byla po celou dobu zpracovávání svými konzultacemi nápomocna. Poděkování patří také mému muži, který mi byl v průběhu celého studia značnou oporou.

Místní akční skupina jako komunitně vedený rozvoj regionu

Abstrakt

Komunitně vedený rozvoj regionu je důležitým nástrojem, který je využíván Místními akčními skupinami (MAS) v rámci podpory rozvoje regionů ve venkovských oblastech. Využívá inovativních přístupů a silné role místních aktérů. Předkládaná diplomová práce je zaměřena právě na návrh možnosti využití Místní akční skupiny pro komunitní rozvoj regionu. Jde o vymezení přínosu tohoto podpůrného nástroje pro existenci MAS, ale také pro samotné aktéry, kteří, napříč sektory (veřejném, neziskovém a podnikatelském) v regionu působí. Výstupem diplomové práce je na základě kvantitativního a kvalitativního šetření, na základě teoretických východisek a po rozboru stávající Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Královédvorská, vymezení přínosů existence MAS pro regiony, zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS. Na základě uskutečněného sběru dat je prokázán jednoznačný přínos existence MAS a s tím související zvyšující se povědomí o existenci MAS vůbec. Provedené šetření, uskutečněné pro porovnání na územích dvou Místních akčních skupin v Královéhradeckém kraji, napomohlo k návrhu možností využití MAS pro komunitní rozvoj regionu. Cíle bylo dosaženo navržením směrů, aktivit a strategie směřování, které sjednotí komunitu působící uvnitř regionu a motivují ji ke spolupráci a vzájemné podpoře. Prostřednictvím této spolupráce, založené na komunitně vedeném místním rozvoji dojde k tomu, že Místní akční skupiny budou funkčními celky i po ukončení finanční podpory ze strany Evropské unie.

Klíčová slova: Místní akční skupina, Komunitně vedený místní rozvoj, Regionální rozvoj

Local Action Group as community – led development of region

Abstract

Community-led development of the region is an important tool that is being used by Local Action Groups (LAGs) to support regional development in rural areas. It uses innovative approaches and the strong roles of local actors. This diploma thesis is focused on the proposal of the possibility of using the Local Action Group for Community Development of the Region. It is about defining the benefits of this supportive tool for the LAG, but also for the actors who, across sectors (public, non-profit and entrepreneurial) are operating in the region. The output of the diploma thesis is based on theoretical bases and the analysis of the current Local Development Strategy (SCLLD) of the LAG Královédvorsko, outlining the benefits of LAG existence for regions, public opinion and LAG awareness. Based on the data collection, there is clear evidence of the existence of the LAG and the related increasing awareness of LAG existence at all. The survey conducted for comparison in the territories of the two Local Action Groups in the Hradec Králové Region helped to design the possibilities of using LAGs for community development in the region. The goals were achieved by designing directions, activities and direction strategies that would unify the community within the region and motivate it to cooperate and support each other. Through this cooperation, based on community-led local development, local action groups will become functional units even after financial support from the European Union ends.

Keywords: Local Action Group, Community – led development, Regional Development

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	17
3 Teoretická část.....	21
3.1 Regionální rozvoj a regionální politika.....	21
3.2 Kvalita života a venkovský prostor.....	22
3.3 Místní akční skupiny a principy jejich fungování.....	24
3.2.1 Finanční zdroje MAS	28
3.2.2 Metoda LEADER	29
3.4 Komunitně vedený místní rozvoj.....	32
3.5 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD).....	36
3.6 Rozbor stávající Strategie MAS Královédvorský	39
3.6.1 Tvorba Strategie MAS Královédvorský	39
3.7 Shrnutí teoretické části	41
4 Charakteristika prostředí.....	43
4.1 Královéhradecký kraj	44
4.2 MAS Broumovsko+	44
4.3 MAS Královédvorský	45
5 Šetření v terénu	47
5.1 Přípravná etapa.....	47
5.1.1 Formulace teoretického nebo praktického sociálního problému	47
5.1.2 Formulace teoretické hypotézy	47
5.1.3 Formulace souboru pracovních hypotéz	48
5.1.4 Rozhodnutí o populaci a vzorku	49
5.1.5 Pilotní studie	49
5.1.6 Rozhodnutí o technice sběru informací a konstrukce nástrojů.....	49
5.1.7 Předvýzkum	49
5.2 Realizační etapa, sběr dat.....	50
5.3 Analýza dat, etapa zpracování výsledků a jejich interpretace.....	50
5.3.1 Výstupy kvantitativního šetření v územích MAS	50
5.3.2 Výstupy kvalitativního šetření v územích MAS	64
5.4 Spolehlivost výsledků a závislost vybraných proměnných.....	68
6 Výsledky a diskuze.....	78
7 Závěr	82

8 Seznam použitých zdrojů	84
9 Přílohy	88
9.1 Příloha 1: Otázky pro strukturovaný rozhovor ke zjištění veřejného mínění, povědomí a zjištění vize fungování MAS mezi aktéry	88
9.2 Příloha 2: Okruhy kvalitativního šetření v zázemí MAS	93
9.3 Příloha 3: Hodnocení přínosů diplomové práce pro MAS – vyjádření MAS Broumovsko+, z. s.	94
9.4 Příloha 4: Hodnocení přínosů diplomové práce pro MAS – vyjádření MAS Královédvorsk, z. s.	95

Seznam obrázků

Obrázek 1 MAS v České republice k 12. 9 . 2017	14
Obrázek 2 Komunitně vedený místní rozvoj v operačních programech ČR pro programové období 2014-2020	15
Obrázek 3 Kroky kvantitativního výzkumu dle Dismana	18
Obrázek 4 Matice aktérů v rámci regionálního rozvoje	22
Obrázek 5 Přehled obcí nezapojených do MAS k 1 . 9 . 2016	25
Obrázek 6 Hlavní principy metody LEADER	30
Obrázek 7 Komunitně vedený místní rozvoj – struktura	36
Obrázek 8 Definované priority MAS Královédvorsk	41
Obrázek 9 Místní akční skupiny v Královéhradeckém kraji	43
Obrázek 10 Stav obyvatel v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2016	44
Obrázek 11 Územní působnost MAS Broumovsko+	45
Obrázek 12 Územní působnost MAS Královédvorsk	46
Obrázek 13 Poměr oslovených respondentů v závislosti na jejich trvalém pobytu a počtu obyvatel obce – MAS Královédvorsk	51
Obrázek 14 Poměr oslovených respondentů v závislosti na jejich trvalém pobytu a počtu obyvatel obce – MAS Broumovsko+	52
Obrázek 15 Graf znázorňující procentuální zastoupení věkové kategorie respondentů v MAS Královédvorsk	53
Obrázek 16 Graf znázorňující procentuální zastoupení věkové kategorie respondentů v MAS Broumovsko+	53
Obrázek 17 Graf znázorňující procentuální zastoupení vzdělanosti respondentů v MAS Královédvorsk	54

Obrázek 18 Graf znázorňující procentuální zastoupení vzdělanosti respondentů v MAS Broumovsko+.....	54
Obrázek 19 Graf znázorňující procentuální zastoupení týkající se zaměstnanosti oslovených respondentů v MAS Královédvorskó	55
Obrázek 20 Graf znázorňující procentuální zastoupení týkající se zaměstnanosti oslovených respondentů v MAS Broumovsko+	55
Obrázek 21 Zhodnocení oblastí kvality života v MAS Královédvorskó.....	56
Obrázek 22 Zhodnocení oblastí kvality života v MAS Broumovsko+.....	57
Obrázek 23 Graf znázorňující podíl respondentů, kteří pojem MAS znají - MAS Královédvorskó.....	58
Obrázek 24 Graf znázorňující podíl respondentů, kteří pojem MAS znají - MAS Broumovsko+.....	58
Obrázek 25 Graf znázorňující podíl jednotlivých komunikačních kanálů na povědomí o MAS - MAS Královédvorskó	59
Obrázek 26 Graf znázorňující podíl jednotlivých komunikačních kanálů na povědomí o MAS - MAS Broumovsko+.....	59
Obrázek 27 Graf znázorňující nejvíce zmiňované přínosy existence MAS - MAS Královédvorskó.....	61
Obrázek 28 Graf znázorňující nejvíce zmiňované přínosy existence MAS - MAS Broumovsko+.....	61
Obrázek 29 Graf znázorňující uvedení aktivit, které převážně o činnosti MAS oslovení respondenti v poslední době vnímali - MAS Královédvorskó	62
Obrázek 30 Graf znázorňující uvedení aktivit, které převážně o činnosti MAS oslovení respondenti v poslední době vnímali - MAS Broumovsko+	62
Obrázek 31 Graf znázorňující procentuální zastoupení odpovědí týkajících se vize fungování MAS - MAS Královédvorskó.....	63
Obrázek 32 Graf znázorňující procentuální zastoupení odpovědí týkajících se vize fungování MAS - MAS Broumovsko+.....	63
Obrázek 33 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na věku respondenta (MAS Královédvorskó)	69
Obrázek 34 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na věku respondenta (MAS Broumovsko+)	70

Obrázek 35 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na vzdělání respondenta (MAS Královédvorsko)	72
Obrázek 36 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na vzdělání respondenta (MAS Broumovsko+)	73
Obrázek 37 Regrese - prokázání závislosti věku respondentů a jejich prvotní informace o MAS - místní tisk (MAS Královédvorsko).....	74
Obrázek 38 Regrese - prokázání závislosti věku respondentů a jejich prvotní informace o MAS - místní tisk (MAS Broumovsko+)	75
Obrázek 39 Regrese - prokázání závislosti nejčastěji uvedené vize s věkem respondentů (MAS Královédvorsko)	76
Obrázek 40 Regrese - prokázání závislosti nejčastěji uvedené vize s věkem respondentů (MAS Broumovsko+)	77

Seznam tabulek

Tabulka 1 Strategické cíle NS MAS ČR do roku 2030	15
Tabulka 2 Znalost základních principů MAS a důvody pro významného regionálního aktéra- MAS Královédvorsko	60
Tabulka 3 Znalost základních principů MAS a důvody pro významného regionálního aktéra- MAS Broumovsko	60
Tabulka 4 Výstupy z kvalitativního šetření v porovnávaných MAS	65
Tabulka 5 Výsledky – respondenti dle věkových kategorií a znalost pojmu MAS (MAS Královédvorsko)	69
Tabulka 6 Výsledky – respondenti dle věkových kategorií a znalost pojmu MAS (MAS Broumovsko+)	70
Tabulka 7 Výsledky – respondenti dle dosaženého vzdělání a znalost pojmu MAS (MAS Královédvorsko)	71
Tabulka 8 Výsledky – respondenti dle dosaženého vzdělání a znalost pojmu MAS (MAS Broumovsko+)	72
Tabulka 9 Výsledky - počet respondentů v daném věku, kteří uvedli místní tisk (MAS Královédvorsko)	73
Tabulka 10 Výsledky - počet respondentů v daném věku, kteří uvedli místní tisk (MAS Broumovsko+)	74

Tabulka 11 Výsledky - závislost nejvíce zmiňované vize vůči věku respondentů (MAS Královédvorský) 75

Tabulka 12 Výsledky - závislost nejvíce zmiňované vize vůči věku respondentů (MAS Broumovsko+) 76

Seznam použitých zkratk

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ELARD	Evropská asociace pro rozvoj venkova Leader
EMFF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
KHK	Královéhradecký kraj
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZE	Ministerstvo zemědělství
NS MAS ČR	Národní síť místních akčních skupin České republiky
NSP	Národní strategický plán
OP	Operační program
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PRV ČR	Program rozvoje venkova České republiky
ŘO	Řídící orgán
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SLBD	Sčítání lidu domů a bytů
SPL	Strategický plán Leader
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

1 Úvod

Vstupem České republiky do Evropské unie se podnikatelským, veřejným i neziskovým subjektům otevřela možnost čerpání finančních prostředků na své záměry z různých dotačních programů EU. Místní akční skupiny (MAS) sehrávají v procesu zvyšujícího se zájmu o oživení venkovského prostoru, za pomoci vzniku celé řady politik a programů, důležitou roli. Tato se týká nejen přerozdělování finančních prostředků v rámci svých území, ale také roli významného poskytovatele informací, koordinátora a subjektu zajišťujícího především realizaci svých Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a zejména pak jejich naplňování. Základním krokem k tomuto je nastavení fungující spolupráce místních aktérů a rozvíjení aktivity ve venkovských oblastech. Jde především o to, aby lidé spolu vedli dialog. Dále pak, na základě svých požadavků, ale zejména svoji aktivitou, mohli ovlivnit rozvoj místa, kde žijí. MAS, jako nezisková organizace, nezávislá na politickém rozhodování pomáhá tuto spolupráci nejen nastartovat, ale také samotné projekty, vzešlé od lidí z regionu, pomocí určených dotačních prostředků, financovat.

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je metoda pro zapojení partnerů na místní úrovni, včetně občanské společnosti a místních ekonomických subjektů při vytváření a provádění místních integrovaných strategií, které pomáhají v daném území a společenství vytvořit přechod k udržitelnější budoucnosti. Může být velmi účinným nástrojem k novým, efektivnějším a udržitelnějším, formám hospodářského i sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí. Postupy by měly být v souladu se Strategií Evropa 2020. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014; 10)

Jedná se o rozvoj vedený místními akčními skupinami, který se uskutečňuje na základě integrovaných a víceodvětvových strategií místního rozvoje zaměřených na dotyčnou oblast. Rozvoj je koncipován s ohledem na místní potřeby a potenciál a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a příp. spolupráci MAS. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014; 17)

V aktuálně probíhajícím programovém období 2014-2020 působí v České republice (ČR) 179 MAS, což, jak vyplývá i z níže uvedeného obrázku 1 „MAS V České republice ke 12. 9. 2017“, je převážná část území celé ČR.

Obrázek 1 MAS v České republice k 12. 9. 2017

Zdroj: NS MAS České republiky [online]. [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/>

Místních akčních skupin, které mají schválené své Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a mohou tak již realizovat jejich naplňování, je aktuálně 179. Tyto Místní akční skupiny tak již reálně, prostřednictvím vyhlášených výzev z jednotlivých Operačních programů (OP), pomáhají rozvoji svých regionů. Konkrétně tím, že prostřednictvím určených finančních prostředků pro svá území, cíleně podporují projekty, které byly definovány jako prioritní při jednotlivých komunitních projednáváních, které MAS organizovaly.

Klíčové byly pro programové období 2014-2020 dny 7. a 8. února 2013. V Bruselu se konal summit Evropské rady Evropského parlamentu, na kterém se rozhodovalo o rozpočtu EU na další programové období. Pro Českou republiku bylo na tomto summitu přiděleno celkem 20,5 mld. EUR.

Jednotlivé operační programy a finanční alokace, prostřednictvím kterých je Komunitně vedený místní rozvoj v programovém období 2014-2020 uskutečňován, znázorňuje níže uvedená tabulka.

Obrázek 2 Komunitně vedený místní rozvoj v operačních programech ČR pro programové období 2014-2020

CLLD v programovém období 2014–2020	
Program rozvoje venkova	108,52 mil. €
Integrovaný Regionální OP	389,72 mil. € + animace a režie 81,69 mil. €
OP Zaměstnanost	64,07 mil. €
OP Životní prostředí	62,85 mil. €

Zdroj: NS MAS České republiky [online]. [cit. 2017-12-25]. Dostupné z : <http://nsmascr.cz/aktualni-informace-pro-mas-v-op/> a vlastní úprava

Zastřešující organizací všech MAS, respektive společenstvím sdružujícím všechny MAS v České republice je Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s. (NS MAS ČR), která byla založena v roce 2007. Nicméně neformálně fungovala již od roku 2005 pod názvem Národní síť rozvoje venkova. Hlavním posláním NS MAS ČR je nejen sdružovat Místní akční skupiny, ale také hájit společné zájmy členských MAS ve vztahu k orgánům státu, propagovat a popularizovat úlohu MAS v komunitně vedeném místním rozvoji, podílet se na pořádání národních a mezinárodních konferencí a dále rozvíjet spolupráci s dalšími aktéry, kteří působí ve prospěch venkova a jeho obyvatel.

Tabulka 1 Strategické cíle NS MAS ČR do roku 2030

Název cíle	
1	Stabilizovat metodu LEADER
2	Dosáhnout vysoké kvality v činnosti MAS
3	Průběžné vzdělávání pracovníků a členů orgánů MAS
4	Existence funkčního systému podpory MAS
5	Zvýšit povědomí o metodě LEADER v celé společnosti
6	Upevnění partnerství pro rozvoj venkova

Zdroj: Strategie rozvoje Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z. s. do roku 2030 [online]. In: . [cit. 2018-01-05]. Dostupné z : <http://nsmascr.cz/o-nas/> a vlastní zpracování

NS MAS ČR si v rámci své strategie rozvoje stanovila 6 výše uvedených strategických cílů, jejichž naplňování pomocí stanovených opatření a daných indikátorů povede ke stanovené vizi do roku 2030. Vize NS MAS ČR 2030:

Národní síť MAS ČR působí na principech metody LEADER, jež je pevně zakotvena v myšlenkovém a legislativním prostředí České republiky. Národní síť MAS dosahuje vysoké kvality své činnosti, přičemž staví na vzdělaných a informovaných členech i pracovnících, propojených funkčním systémem vzájemné podpory a pomoci MAS. Národní síť MAS šíří do svého okolí informace o přínosech metody LEADER a upevňuje partnerství v rozvoji venkova se všemi, kteří mají shodné cíle a hodnoty tak, aby se zvyšovala kvalita života obyvatel venkova. (NS MAS České republiky, 2016)

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této práce je návrh možností využití MAS pro komunitní rozvoj regionu. Komunitní rozvoj či komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) jsou pojmy, se kterými se setkáváme v rámci regionální politiky stále častěji. Venkovský prostor, místní aktéři a jejich potřeby, zajištění spolupráce mezi nimi a koordinace činností vedoucích k naplnění vytyčených cílů, to vše jsou podstatné pilíře fungování MAS.

Komunitně vedený místní rozvoj je unikátní svým integrovaným charakterem, protože umožňuje podporovat širokou škálu rozvojových opatření a aktivit. Právě jeho implementace má v programovém období 2014 – 2020 zajistit aktivaci a využití místního potenciálu. Díky tomu dochází ke generování synergických efektů mezi realizovanými intervencemi a eliminaci problémů, které vyžadují komplexní multisektorové řešení.

Dílčí cíle, mezi které patří vymezení přínosu existence MAS pro regiony jako takové, zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS v území, prolínající se s nastavení vize samotného fungování MAS, jsou podstatnými vstupy pro samotnou definici cíle hlavního.

Výzkum a následný sběr dat bude probíhat během ledna a února roku 2018 na území dvou Místních akčních skupin působících v Královéhradeckém kraji. Zvolené Místní akční skupiny jsou si podobné počtem obyvatel a počtem obcí náležících do území. Pro komparaci¹ byla vybrána Místní akční skupina Královédvorská, z. s. (dále jen MAS Královédvorská), která byla založena roku 2013, a je tedy nováčkem v oblasti dotační politiky a procesu komunitně vedeného místního rozvoje. Druhá, MAS Broumovsko+, z. s. (dále jen MAS Broumovsko+), na které bude šetření probíhat, již má za sebou několik podpořených projektových žádostí, jelikož aktivně fungovala již v rámci předchozího programového období 2007-2013. V kapitole Charakteristika prostředí budou porovnávána území přiblížena konkrétněji.

Předmětná oblast návrhů využití MAS pro komunitní rozvoj regionu bude v rámci práce vyspecifikována díky provedenému sociologickému výzkumu. Sociologický výzkum je cílevědomý, systematický a organizovaný získávání, zpracování a interpretace informací o sociální dimenzi objektivní reality. Předmětem sociologického výzkumu jsou v každém případě sociální a sociálně psychologické jevy. (Nový, 2006; 252).

¹ Jak uvádí Jandourek (2001; 125) jde o myšlenkový postup, který chce odhalit míru podobnosti některých jevů.

V rámci předkládané diplomové práce bude využito kvantitativní a kvalitativní šetření. Kvalitativní přístup by u nás ještě tak v 70. letech 20. století často vnímán jen jako jakýsi doplněk zavedených kvantitativních postupů. Ty byly považovány za jedinou (a také jedinou důvěryhodnou) podobu empirického výzkumu, což se dodnes, byť vzácně, můžeme též dočíst. V zásadě naopak platí, že oba přístupy jsou naprosto rovnocenné a navíc se navzájem účelně doplňují (Reichel, 2009; 42).

V kvantitativním výzkumu se obvykle setkáváme s kroky, které uvádí ve své knize Disman (2011; 120).

Obrázek 3 Kroky kvantitativního výzkumu dle Dismana

1. Formulace teoretického nebo praktického sociálního problému.
2. Formulace teoretické hypotézy.
3. Formulace souboru pracovních hypotéz.
4. Rozhodnutí o populaci a vzorku.
5. Pilotní studie.
6. Rozhodnutí o technice sběru informací.
7. Konstrukce nástrojů pro tento sběr.
8. Předvýzkum.
9. Sběr dat.
10. Analýza dat.
11. Interpretace, závěry, teoretické zobecnění.

Zdroj: DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 120 s. ISBN 80-246-0139-7 .

Využity budou sekundární, ale především primární zdroje dat. Sekundární data jsou taková, která byla sebrána za jiným účelem a již někde existují. Primární data jsou nově sbírána za konkrétním účelem pro daný výzkum trhu. (Kotler, 2013; 134). Zatímco sekundární výzkum vychází z údajů již publikovaných, primární výzkum představuje sběr údajů uskutečněný poprvé. (Kozel, 2006; 78)

Pro sběr primárních dat budou využity techniky dotazovací, mezi které řadíme, v této práci použité, strukturované rozhovory. Sekundární zdroje dat budou získány pomocí řízených rozhovorů v zázemí vybraných MAS. Mezi sekundární zdroje lze zařadit také data získaná Českým statistickým úřadem, která budou využita v kapitole Charakteristika prostředí. Využito bude také studium dokumentů, konkrétně aktuální schválená verze

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Královédvorská. Údaje z tohoto strategického dokumentu budou společně s výstupy z řízených rozhovorů využity, pro přiblížení postupů realizovaných komunitně vedeným způsobem, v kapitole 3. 5. 1 Tvorba strategie MAS Královédvorská.

První způsob šetření bude realizován pomocí strukturovaného rozhovoru. Rozhovor (interview) je možné rozdělit podle míry formalizace jeho scénáře na nestandardizovaný rozhovor, standardizovaný a polostandardizovaný rozhovor. (Nový, 1997; 77). Pro rozhovor bude využito sestavených otázek, které jsou uvedeny v Příloze 1 této práce. Respondenti budou vybráni prostým náhodným výběrem² (Kotler, 2007; 419), aby získané údaje byly dostatečně reprezentativní. Výstupem tohoto rozhovoru mezi veřejností, bude zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS a vize fungování MAS.

Druhý způsob rozhovorů, pro získání co nejširšího povědomí o činnosti místních akčních skupin, bude realizován vlastním terénním výzkumem. Proběhne zúčastněné pozorování společně s řízenými rozhovory, v zázemí kanceláří obou Místních akčních skupin, které byly pro šetření a výzkum vybrány. Informace získané právě v samotném zázemí Místních akčních skupin, budou pro pochopení a uvědomění si fungování a činnosti celé Místní akční skupiny stěžejní. Tyto rozhovory budou vedeny v MAS Královédvorská s předsedou MAS, panem Janem Machkem a v MAS Broumovsko+ s manažerkou MAS, Ing. Michaelou Šumpíkovou, a to formou nestrukturovaného neboli neformálního rozhovoru (Hendl, 2005). Otázky se budou zaměřovat především na činnost a fungování celé Místní akční skupiny, proces průběhu přijímání a schvalování projektových žádostí, ale také na spolupráci a partnerství mezi ostatními místními akčními skupinami. Okruhy otázek, zaměřené na ekonomickou, sociální a environmentální oblast, jsou uvedeny v Příloze 2.

Údaje využitě pro tuto předkládanou diplomovou práci, budou čerpany z více zdrojů. V rámci teoretické části především z knih, které jsou zaměřeny na regionální politiku a rozvoj. Pro kapitoly zabývající se Strategií komunitně vedeného místního rozvoje budou využity publikace zabývající se strategickým plánováním. Využity budou také knihy zabývající se sociologickým a marketingovým výzkumem. Tyto napomohou správnému sestavení otázek u strukturovaných a řízených rozhovorů a průběhu celého šetření. Co se týče samotné Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a komunitně vedeného místního rozvoje jako takového, budou využity také brožury a manuály vydávané pro Místní

² Do výběrového souboru může být zařazen kdokoli, všichni mají stejnou šanci.

akční skupiny Národní sítě MAS České republiky (NS MAS ČR) a Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky. Čerpáno bude také ze zahraničních knižních zdrojů a webových stránek zaměřujících se na principy a fungování metody LEADER (viz dále), kterou MAS v rámci své činnosti uplatňují.

Provedené šetření poslouží jako důležitý podklad, z něhož vyplyne směr, kterým by se měly Místní akční skupiny a s tím související rozvoj regionu v budoucnu ubírat. Do výstupů práce se promítne znalost místních aktérů týkající se jejich povědomí o existenci Místních akčních skupin a principech jejich fungování. Po analýze informací z obou uskutečněných metod výzkumu, budou definovány návrhy možnosti využití MAS pro komunitní rozvoj regionu.

3 Teoretická část

3.1 Regionální rozvoj a regionální politika

Regionální rozvoj se zejména po vstupu do Evropské unie stal i v České republice poměrně značně frekventovaným pojmem, jehož praktický význam je výrazně posilován i provedenou decentralizací veřejné správy. (Viturka, 2010; 12)

Regionální politika se v České republice začala postupně vyvíjet a formovat od druhé poloviny devadesátých let 20. století. Dříve byly prováděny aktivity týkající se spíše snižování regionálních disparit než národní regionální politiky jako takové. (Majerová, 2011; 113)

Hlavní principy, cíle, programové dokumenty a nástroje regionální politiky stanovuje usnesení č. 235/1998 Zásady regionální politiky ČR. V roce 2000 byl pak přijat Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje a tvoří základní legislativní a institucionální rámec regionální politiky v České republice. Souhrn všech dokumentů České republiky týkající se regionálního rozvoje pak tvoří Strategie regionálního rozvoje ČR, která je základním nástrojem regionální politiky pro období 2014-2020 a za niž ze zákona odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Národní rozvojový plán a Národní strategický rámec pak propojují fungování národní regionální politiky s regionální politikou EU.

Mezi hlavní aktéry regionálního rozvoje patří především zákonodárné složky státu, výkonné složky státu, regionální rady pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, orgány samosprávy, řídicí a monitorovací orgány, rozvojové agentury s celostátní či regionální působností, hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, agentury, instituce veřejného sektoru, nestátní neziskové organizace a subjekty soukromého sektoru. (Hlaváček, 2012; 28)

Obecně lze konstatovat, že za aktéry rozvoje na venkově lze považovat veškeré instituce a jednotlivce, kteří nějakým způsobem, zejména svými aktivitami vstupují do života na venkově, jsou součástí venkova. Venkov jako takový je velice rozmanitý a tedy i samotní aktéři působící v něm a ovlivňující život na venkově lze rozdělit několika způsoby.

Z hlediska hierarchického postavení rozdělujeme aktéry na ty, kteří působí na lokální úrovni. Těmi jsou starosta, tradiční spolky, kluby, ředitel(ka) místní školy, učitelé, místní obyvatelé. Dále pak aktéři působící na regionální / krajské úrovni, mezi které patří zájmová uskupení, krajské úřady, regionální školy a aktéři působící na celostátní úrovni, kam

můžeme zařadit Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Aktéry můžeme také definovat dle formálnosti struktury a jejich fungování, a to na institucionalizované, mezi které řadíme veřejnou správu a zájmovou samosprávu, dále pak částečně institucionalizované, což jsou organizace neziskového sektoru a neformální aktéry, mezi které řadíme obyvatele a různé zájmové skupiny.

Pokud budeme o aktérech hovořit ve vztahu k řešenému problému či k připravovanému projektu, pak dělíme aktéry na podílející se, tzv. shareholders, kteří se na samotném procesu podílejí a jsou jeho součástí, zainteresovaní, tzv. stakeholders, kteří budou aktivitou dotčeni (obyvatelé, návštěvníci...) a dotčení aktéři, tzv. placeholders, tedy ti, na jejichž zájmovém území bude daná aktivita probíhat (Ministerstvo, krajský úřad apod.).

Obrázek 4 Matice aktérů v rámci regionálního rozvoje

		Sektor		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Úroveň	Evropská	Evropská komise	Nadnárodní zájmová uskupení (např. svazy výrobců, zemědělců, producentů)	Sítě
	Národní	Ministerstva, Celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
	Regionální	Kraj, Vysoké školy, Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Lokální	Obce – DSO, MAS, Obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Zdroj: Masarykova univerzita [online]. [cit. 2017-12-27]. Dostupné z : https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html#regionalni a vlastní zpracování

3.2 Kvalita života a venkovský prostor

Společným cílem všech výše uvedených aktérů je zlepšování kvality života ve venkovských oblastech prostřednictvím aktivní spolupráce neziskového, podnikatelského a veřejného sektoru. Právě podněcování místních subjektů k této vzájemné spolupráci je jedním ze základních principů, na kterém Místní akční skupiny staví. Jedná se o tzv.

mezisektorové partnerství. Jde o nalezení součinnosti při řešení společných problémů, potřeb nebo využití existujícího potenciálu území. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova je tématem Osy 3 v rámci Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Prostřednictvím realizovaných projektů bude toto téma ze strany Evropské unie v programovém období 2014 – 2020 podporováno.

Samotný pojem kvalita života lze podle Iva Možného (Možný, 2002) chápat ze dvou úhlů pohledu:

- 1) Sociálně psychologického, který se zaměřuje na prožívání a pocity, tzv. well-being. Pojem well-being je možné přeložit jako pohoda, spokojenost či dokonce štěstí. Jde tedy každopádně o jakýsi subjektivní pocit kvality života.
- 2) Sociologického, který neřeší individuální prožívání, ale stav, proměny a různost kvality života celé společnosti, tzv. welfare. Toto můžeme přeložit jako blahobyť. Takto sledovaná kvalita je tou, k jejímuž zlepšení směřují různé projekty rozvoje.

Nejčastěji je pojem kvalita života posuzován především podle indikátorů, jenž často odkazují také k úrovni modernizace³. Mezi tyto indikátory lze zařadit životní prostředí, zdraví a nemoc, úroveň bydlení, využití volného času a rekreace, mezilidské vztahy, sociální a technologické charakteristiky práce, osobní i kolektivní bezpečnost, sociální jistoty a občanské svobody.

Pokud hovoříme o venkovském prostoru a venkovských oblastech, musíme zmínit několik autorů, kteří se zabývají jak rozvojovými strategiemi zaměřujícími se na oživení venkovského prostoru, které nalezneme v pracích J. Binka (2007, 2011; 137), ale i samotným významem venkovských oblastí, kterými se zabývá Nunvářová (2007; 212). Předmětem práce Königa (2009; 630) jsou pak rozvojové politiky a programy na úrovni Evropské unie, čímž se zabývá také M. Pělucha (2006; 25). Podle Pěluchy (2006; 48) lze definovat venkovské oblasti jako oblasti s mimořádnými a jedinečnými kulturními, hospodářskými a sociálními vazbami, řemeslnou aktivitou a významnou krajinnou rozmanitostí. Pokud se podíváme na zahraniční literaturu, za zmínku stojí Barthelemy a Vidal (1999), kteří uvádějí, že je vhodné do definice venkova a venkovského prostoru zapojit propojení venkovského prostoru s jeho obyvateli, ale i zapojení venkova a krajiny z hlediska obytné a rekreační funkce.

³ Tyto indikátory jsou velmi blízké indikátorům stupně modernizace, která tvoří jádro regionálního rozvoje. Lze říci, že čím vyšší modernizace (tj. i regionální rozvoj), tím vyšší kvalita života.

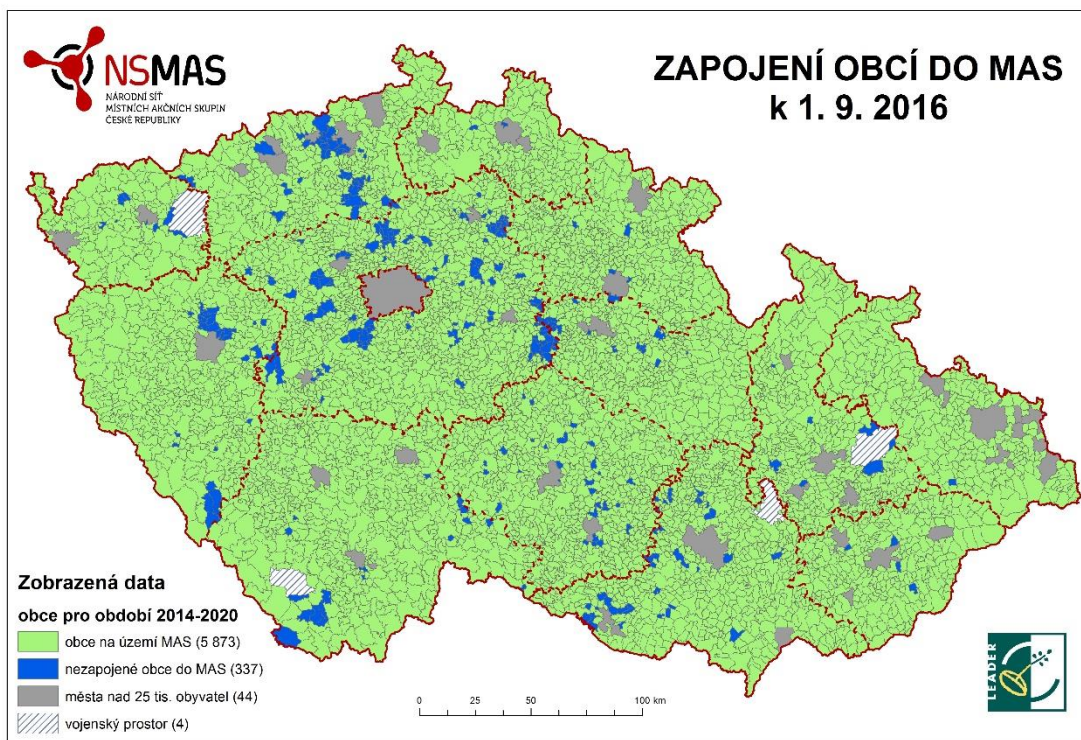
3.3 Místní akční skupiny a principy jejich fungování

V návaznosti na předchozí definice aktérů působících v rámci regionálního rozvoje, jsou Místní akční skupiny (MAS) důležitým subjektem podporujícím rozvoj venkovského prostoru. MAS jsou v České republice pojmem celkem novým, i když zde několik z nich fungovalo již v rámci předchozího programového období 2007-2013, do povědomí se dostávají více až nyní. Jedním z nástrojů je totiž také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků z evropských a regionálních rozvojových fondů. V období 2007 – 2011 MAS přinesly prostřednictvím své práce na venkov přes 1,3 miliardy korun. Díky těmto prostředkům se podařilo zrealizovat přes 2 500 projektů, které zahrnují soukromou i veřejnou sféru. Aktuální programové období 2014-2020 nabízí mnohem větší finanční alokace implementované přes MAS nežli období předchozí. MAS tak sehrávají důležitou roli koordinátora v procesu přerozdělování finančních prostředků z jednotlivých operačních programů. Jejich úkolem je, na základě znalosti prostředí, podnítit místní subjekty k aktivitě a nabídnout jim možnost zafinancování jejich záměrů pomocí určených finančních alokací, kterými pro dané období MAS disponují. Podstatnou výhodou čerpání dotačních prostředků přes MAS pro subjekty je výhodnější, respektive nižší míra podílu spolufinancování žadatelů, než v případě, kdy by o dotaci žádali individuálně, přímo na jednotlivých Ministerstvech. MAS je v tomto případě potenciálnímu žadateli daleko blíže, působí v jemu známém prostředí a hlavně, disponuje znalostí prostředí dotací, tudíž nabízí i pomocnou ruku v rámci poskytování konzultací k jednotlivým žádostem.

Místní akční skupiny se tak v současné době stávají důležitými aktéry na poli rozvoje venkovského prostoru. Postupně začínají plnit také funkce, které nejsou přímo spojeny s pouhou distribucí dotačních prostředků subjektům, jež působí na územích místních akčních skupin. MAS se stávají aktivní součástí společenského a kulturního prostředí regionu. (Pelcl, 2008; 52)

Z níže uvedeného obrázku je zřejmé, že v České republice je převážná část obcí, konkrétně 5 873 (k 1. 9. 2016), součástí územní působnosti nějaké Místní akční skupiny.

Obrázek 5 Přehled obcí nezapojených do MAS k 1. 9. 2016

Zdroj: NS MAS České republiky [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z : <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>

Místní akční skupiny (MAS) vznikají společným partnerstvím veřejného a soukromého sektoru ve venkovských oblastech (obce do 25 tis. obyvatel). Základními parametry MAS jsou:

- geograficky homogenní území,
- počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000 obyvatel,
- účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50% (týká se i řídicího orgánu), druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací,
- nutná je právní subjektivita (zapsaný spolek či obecně prospěšná společnost),
- členové MAS musí mít v daném regionu bydliště, sídlo nebo v něm působit.
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu.
- MAS musí projednat a schválit strategii pro dané území
- MAS musí fungovat podle metody LEADER. (Národní síť Místních akčních skupin České republiky).

Členem MAS se může stát občan žijící na území MAS, subjekt zde podnikající, nezisková organizace, subjekt veřejné správy. Podmínkou je pouze působnost v rámci daného regionu. V celkovém počtu pak nemůže převažovat více jak 49% žádný z těchto sektorů, skupin. Místní akční skupiny jsou odděleny od vedoucí autority státu a jsou založeny na spolupráci veřejné správy, podnikatelů a neziskových organizací včetně zapojení škol, církví nebo jednotlivých občanů. Tvoří si ho postupně lidé, kteří na daném území žijí, pracují, podnikají zde a mají tak k danému místu vztah. Na rozhodující úrovni nemají zástupci žádného sektoru či zájmové skupiny nadpoloviční většinu. Jde o dlouhodobý proces budování partnerství založeného na vzájemném konsensu a definování společné vize a strategických cílů rozvoje. Podstatné je to, že partnerství je tvořeno tzv. odspodu – metodou LEADER.

V celé Evropě existuje 2 402 místních akčních skupin – LAGs (Local Action Groups), na jejichž území v období 2007-2013 realizovalo celkem 90 tisíc konečných žadatelů přes 121 tisíc projektů. Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova (ELARD) je organizací, která sdružuje MAS a jejich sítě z celé Evropy. Pro období 2014-2015 se stala předsednickou zemí Česká republika a prostřednictvím zástupce NS MAS ČR měla jedinečnou možnost podílet se na jednáních přímo na půdě Evropského parlamentu, komise a dalších institucí.

Programové období 2014-2020 je další, v pořadí již třetí sedmiletý cyklus, ve kterém EU realizuje svou politiku soudržnosti. Záměrem EU je prostřednictvím fondů přispět v maximální míře ke splnění cílů stanovených ve Strategii EU 2020. Strategie EU 2020, neboli Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění je stěžejní koncepcí pro rozvoj EU na období od roku 2010 do roku 2020. (Provazníková, 2015; 145)

Nedílnou součástí celého procesu fungování MAS a práce s územím, je celková informovanost veřejnosti o aktivitách MAS a možnostech získání finančních prostředků na projekty. To se děje prostřednictvím veřejných setkávání organizovaných MAS, vydávanými propagačními materiály distribuovanými po celém území, kde MAS působí, prostřednictvím webových stránek, facebookového profilu, ale také prostřednictvím vlastních členů MAS. Jedná se komunikační strategii, která sehrává podstatnou roli jak v samém začátku fungování MAS, při tvorbě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD), ale také v samotném průběhu, realizaci a následné evaluaci SCLLD. Většina MAS je aktuálně provozována formou zapsaného spolku, některé z nich pak působí jako obecně prospěšné společnosti. Jednotlivé MAS si navzájem nekonkurují, ale

spolupracují mezi sebou. V rámci jednotlivých krajů jsou sdruženy do krajských sítí nebo krajských sdružení, které vznikají, dohodne-li se na tom nadpoloviční většina MAS v kraji. Společenství sdružující MAS v rámci celé ČR je Národní síť Místních akčních skupin, z. s.

Prvním úkolem všech MAS a hlavní podmínkou toho, aby se MAS mohli podílet na implementaci programů Regionální a Společné zemědělské politiky EU, bylo splnění standardů. Standardizaci MAS provádí Ministerstvo zemědělství České republiky, které je zároveň za jejich nastavení zodpovědné. Po splnění těchto základních standardů, získá MAS Osvědčení o jejich splnění. Maximální důraz je v tomto procesu kladen na to, aby MAS byla otevřeným místním partnerstvím. Standardy se dotýkají územní působnosti, partnerství, povinně volených orgánů MAS, kanceláře MAS jako takové a s tím související institucionalizace. Proces standardizace byl ukončen k 22. 5. 2015.

Prioritou pro všechny MAS je zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Ta je opět jednou z podmínek pro fungování MAS vůbec. Metodika zpracování, samotný proces tvorby a zejména její schvalování je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Proces tvorby SCLLD obnáší zmapování potřeb regionu formou dotazníkových šetření, veřejných projednání, na základě kterých se odhalí silné, slabé stránky území a oblasti, které by bylo vhodné v budoucnu podporovat. V návaznosti na těchto získaných informacích a v souladu s pravidly jednotlivých Operačních programů (OP) vyhlášují MAS pro své území výzvy k předkládání projektových záměrů pro jednotlivé subjekty.

Pro aktuální programové období 2014-2020 slouží k naplnění cílů hospodářské, sociální a územní soudržnosti zejména čtyři strukturální fondy, které patří mezi Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF). Jedná se o Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), který je fondem pro podporu rozvoje infrastruktury, konkurenceschopnosti, výzkumu, inovací a trvalého regionálního rozvoje. Evropský sociální fond (ESF), jež podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Finančním nástrojem podporujícím rozvoj venkova, zvyšování konkurenceschopnosti odvětví zemědělství a lesnictví je pak Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). Evropský námořní a rybářský fond (EMFF) se týká zajištění udržitelného rozvoje evropského rybolovu.

MAS a komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) se týkají první tři jmenované, jež se naplňují prostřednictvím jednotlivých operačních programů. Prostředky z těchto fondů jsou alokovány na konkrétní operační programy. Následně je již pak samotná realizace

prostřednictvím konkrétních projektů. Do implementace CLLD se tak aktuálně zapojuje kromě Programu rozvoje venkova také Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Zaměstnanost (OPZ) a Operační program Životní prostředí (OPŽP). Jednotlivé operační programy jsou vždy zaměřeny pro danou oblast a jsou zpracovávány vládou členského státu EU a následně předloženy Evropské Komisi ke schválení.

3. 2. 1 Finanční zdroje MAS

Místní akční skupiny jsou neziskové organizace. Provozní náklady MAS jsou částečně hrazeny z dotačních prostředků – Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), o které si samy MAS žádají u Ministerstva pro místní rozvoj, který má roli Národního orgánu pro koordinaci fondů z Evropské unie (EU). Jedná se o tzv. Provozní a animační výdaje. Provozní náklady jsou náklady spojené s řízením strategie místního rozvoje prostřednictvím MAS a sestávají z provozních nákladů, osobních nákladů, nákladů na školení, nákladů spojených s public relations, finančních nákladů, jakož i nákladů spojených s monitorováním a vyhodnocováním strategie. Animačními náklady se pak rozumí ty, které se vyskytují v rámci procesu usnadňování výměny informací mezi zúčastněnými stranami, informování a propagování místní rozvojové strategie a podpory potenciálních příjemců k rozvíjení projektových záměrů a přípravě žádostí. Animační aktivity jsou důležité pro stimulaci místních rozvojových procesů a měl by být přiměřené ve vztahu k potřebám identifikovaným MAS z hlediska rozvíjení projektů v rámci strategie místního rozvoje. Tato dotace je ve výši 95%. Spolufinancování ve výši 5 % pak MAS získávají většinou formou pravidelných ročních členských příspěvků. Nicméně řada MAS rozšiřuje i z tohoto důvodu svůj okruh činností a ve spolupráci např. s městy či obcemi vyhledávají možnosti financování projektů, na které pak MAS vyhledají příslušný dotační titul a stávají se sami žadateli v projektu, který pak například probíhá na celém území MAS. Jedná se převážně o projekty zaměřující se na cestovní ruch, přeshraniční spolupráci apod. Tyto projekty pak zastřešuje MAS administrativně i organizačně, v případě, že je projekt podpořen. Vícezdrojové financování je základem finanční stability MAS. Tudíž se zřízení MAS a její fungování nestává ani z tohoto pohledu přítěží, ale přínosem.

Mimoto je také možné, aby MAS získávala finanční prostředky realizací komerční činnosti, které musí být v souladu s jejími stanovami a schváleny výkonným orgánem MAS. Za komerční činnosti můžeme považovat např. zpracování odborných studií,

nakladatelskou činností, organizací školení, pronájem prostor pro vzdělávací akce apod. Některé z aktivit mohou být dokonce podporovány sponzory (Pelcl, 2008; 21).

Podle Pelcla a kol. (2008; 22) by MAS měla kromě zajišťování finančních prostředků za účelem naplňování své strategie usilovat o rozvoj místního a společenského života na území. Žádoucí je, aby MAS pořádala neformální akce za účelem posílení spolupráce a vytvoření místního partnerství, poněvadž, jak uvádí Pelcl a kol. (2008; 22), „z dlouhodobého hlediska je pro území cennější, když vytvoří místní partnerství, na jehož základě bude schopna realizovat opakovaně menší projekty, než když se MAS podaří pro jednoho žadatele získat jednorázovou dotaci.“

3. 2. 2 Metoda LEADER

Metoda LEADER je zkratkou „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“ neboli „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“ a je založena na principu zdola nahoru. Záměrem vzniku této metody bylo získat energii a zdroje všech, kteří by mohli přispět k procesu rozvoje venkova vytvářením partnerství mezi veřejným, soukromým a občanským sektorem na sub-regionální úrovni. V roce 1990, kdy skupina úředníků Evropské komise přišla s návrhem iniciativy LEADER, byla tato představa o spojení lidí poměrně nová. Program LEADER byl pak představen v roce 1991 jako iniciativa Evropské unie, což znamená, že byl řízen přímo z Bruselu na rozdíl od velkých programů EU, jako jsou Regionální nebo Sociální fondy, které jsou řízeny vládami členských států. Tento přístup k programu LEADER umožnil místním sdružením získat přímý přístup k fondům EU, a tedy přijímat opatření bez nutnosti čekat na schválení ze strany ústředních nebo regionálních vlád. (Wade, 2008)

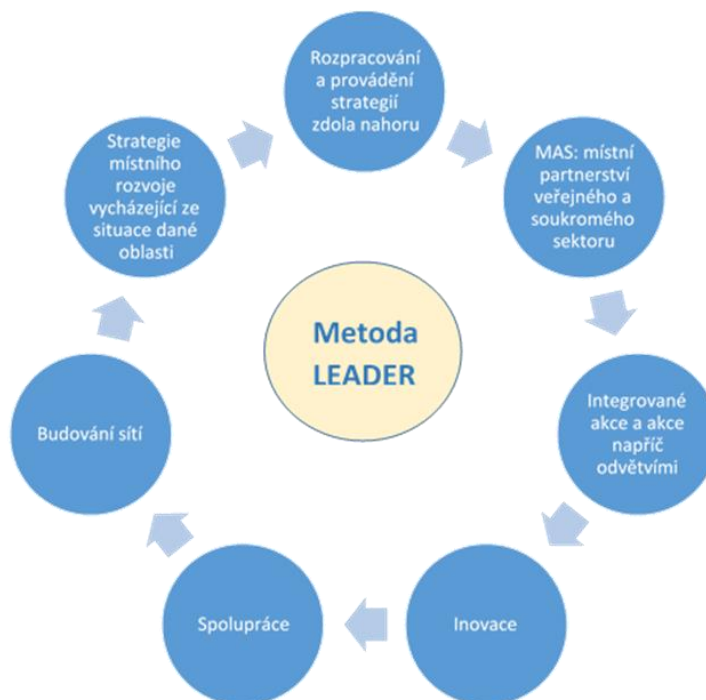
Iniciativa Společenství LEADER poskytuje finanční prostředky pro venkovské oblasti a místní subjekty a snaží se vytvořit vazby mezi opatřeními pro rozvoj venkovského hospodářství. Cílem je zavést integrované, efektivní a udržitelné strategie pro rozvoj venkova. (Schiller, 2008)

Veškeré náměty a projekty by měly vycházet z myšlenek a podnětů místních venkovských subjektů a občanů, tedy zdola, nikoliv direktivně řízeny krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí shora. Čím více subjektů je v regionu zapojeno, tím lépe pro šíři nápadů a také pro transparentnost působení MAS. Filosofie metody LEADER vychází z přesvědčení, že jedině místní společenství dobře zná silné a slabé stránky daného regionu a je schopno samo dobře řešit své vlastní problémy. Základními kameny fungování této

metody je 7 hlavních principů, mezinárodně uznávanými napříč Evropskou unií a postupně také mimo ni. (Národní síť Místních akčních skupin České republiky, 2014; 3)

Jak uvádí Dušová (2010), principy metody LEADER jsou pro rozvoj venkova velmi obohacující technikou. A to zejména z důvodu, že tyto principy vedou k pozitivním jevům, plynoucích z propojení různých subjektů, působících ve venkovském prostoru.

Obrázek 6 Hlavní principy metody LEADER

Zdroj: *Přístup LEADER: Základní příručka*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky evropských společností, 2006. ISBN 92-79-02040-4 a vlastní zpracování

Jedním z prvních principů je **existující Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)**. Pro kompaktní rozvoj území, které je předmětem posouzení, je důležité zmapovat jeho silné a slabé stránky. Vědět, jaká jsou možná ohrožení a jaké příležitosti je v daném regionu možné do budoucna využít. Na základě detailně zmapovaného výchozího stavu území je žádoucí zpracovat strategii místního rozvoje, která pokud vychází z detailní analýzy, není jen výčtem toho, co je nutné zajistit, ale je souhrnným rozvojovým plánem, který povede ke kompletnímu rozvoji území v širokém rozsahu oblastí, který bude vzájemně provázán.

Důležité je také **rozpracování a provádění strategií zdola nahoru**. Přístup „zdola nahoru“ znamená, že místní účastníci se podílí na rozhodování o strategii a volbě priorit,

kteří mají být v místní oblasti sledovány. Díky přístupu zdola a zapojení místních aktérů jsou posilovány místní lidské zdroje a sounáležitost lidí s místem, kde žijí. Účast by se neměla omezovat na počáteční fázi (tvorba strategie místního rozvoje), ale měla by trvat během celého procesu, tedy v průběhu naplňování strategie prostřednictvím realizovaných projektů a při vyhodnocení výstupů naplňování strategie.

V rámci metody LEADER se jedná o **místní partnerství veřejného a soukromého sektoru**. Partnerství veřejného a soukromého sektoru je realizováno prostřednictvím místních akčních skupin. V rámci MAS vzájemně spolupracují zástupci veřejného (obce, organizace založené obcemi, kraji, státem) a soukromého (podnikatelé, neziskové organizace, aktivní občané) sektoru, kteří působí na území MAS. Podíl jednotlivých sektorů v MAS by neměl převyšovat 49 %. MAS by měla spojit veřejné a soukromé partnery, měla by být dobře vyvážená a reprezentovat stávající místní zájmové skupiny napříč spektrem společensko-hospodářských odvětví v dané oblasti.

Podstatné jsou **integrované akce a akce napříč odvětvími**. Projekty realizované na základě místní strategie jsou založené na součinnosti mezi jednotlivými subjekty z různých odvětví. Plánované a následně realizované projekty by měly být navzájem propojené a koordinované jako sourodý celek. Strategie a projekty MAS propojují různé typy aktivit např. investiční projekty se vzdělávacími akcemi apod., čímž vzniká spolupráce mezi aktéry působícími v regionu. Výsledný přínos přináší řadu synergických efektů a rozvoj území probíhá rovnoměrně a koordinovaně.

Inovace se uplatňuje i v metodě LEADER. Metoda LEADER může sehrát významnou roli při stimulaci nových a inovačních přístupů k rozvoji venkovských oblastí. MAS při realizaci svých strategií místního rozvoje uplatňují a podporují inovativní řešení problémů prostřednictvím zavedení nových produktů, procesů nebo postupů (např. založení nové organizace nebo nového trhu, netradičních řešení apod.). Ve venkovských oblastech může tato podpora znamenat i přenos a přijetí inovací vyvinutých jinde, modernizaci tradičních forem know-how nebo nalézání nových řešení přetrvávajících problémů venkova, které se v rámci jiných politických zákroků nepodařilo vyřešit uspokojivým a udržitelným způsobem.

Samozřejmostí je **spolupráce**. Spolupráce zahrnuje účast Místní akční skupiny na společném projektu s jinou Místní akční skupinou uplatňující principy metody LEADER nebo se skupinou, která uplatňuje podobný přístup v jiném regionu, členském státu Evropské unie, nebo dokonce i mimo ni. Projekty spolupráce nejsou jen pouhou výměnou

zkušeností. Musí zahrnovat konkrétní společný projekt s konkrétním výstupem, pokud možno pod společným rámcem.

Budování sítí, kdy Místní akční skupiny z různých území vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti v rámci partnerských sítí, v České republice např. prostřednictvím NS MAS, v Evropě prostřednictvím Evropské asociace LEADER pro rozvoj venkova (European LEADER Association for Rural Development – ELARD) je další z principů. Sdílení informací a zkušeností je žádoucí nejen formou zapojení se do obdobných asociací, ale také vytvářením spolupracujících místních akčních skupin působících v krajích v rámci geografických celků, vytváření partnerství s místními akčními skupinami ze zahraničí apod. Vytváření sítí zahrnuje výměnu dosažených výsledků, zkušeností a know-how mezi místními akčními skupinami, venkovskými oblastmi, zástupci státní správy a organizacemi, bez ohledu na to, zda jsou přímými příjemci podpory v rámci iniciativy LEADER.

Česká republika je podle Evropské LEADER asociace pro rozvoj venkova (ELARD) v používání metody LEADER vzorem pro další státy střední a východní Evropy. Použití této metody, založené na spolupráci místních společenství a partnerství občanů, veřejné správy, neziskových organizací a podnikatelů při řešení problémů daného regionu, přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti, k ochraně životního prostředí, zlepšení kvality života a diverzifikaci hospodářství venkova v ČR.

Iniciativa LEADER od svého počátku v roce 1991 usilovala o to, aby mohla venkovským společenstvím nabídnout co nejlepší způsob, jak zainteresovat místní účastníky na budoucím rozvoji jejich oblastí. Přístup LEADER vyvolal značnou vlnu zájmu v zemích EU i daleko za jejich hranicemi. Byl a je přebírán i za hranicemi svého vlastního okruhu příjemců. Zájem, který LEADER vzbudil, má někdy dopad i na orgány veřejné správy a politiky na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, a to díky svému potenciálu řešit vývojové problémy prostřednictvím nových forem partnerství a propojením činností. (Přístup LEADER, 2006; 5)

3.4 Komunitně vedený místní rozvoj

Komunitní práce (práce s komunitou, komunitní sociální práce, sociální práce s komunitou) je v textech z oblasti sociální práce chápána jako jedna z forem sociální práce, která má ve světě více než stoletou tradici. (Šťastná, 2016; 8). Komunita jako taková,

je vysvětlována, jako sociální útvar, jehož příslušníci jsou spojeni určitou spřízněností (Jandourek, 2001; 127).

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je specifický nástroj používaný na subregionální úrovni a je doplňkovým opatřením k dalším aktivitám na podporu rozvoje na místní úrovni. CLLD může mobilizovat a zapojit místní komunity a organizace do plnění cílů Strategie Evropa 2020, jako je inteligentní a udržitelný rozvoj podporující začlenění, posilování územní soudržnosti a dosahování konkrétních cílů politiky. Je pojmem, který Evropská komise používá k popisu přístupu, jenž staví tradiční rozvojovou politiku „shora dolů“ na hlavu. V rámci CLLD přebírají otežie místní obyvatelé, kteří vytvoří místní partnerství, jež navrhuje a provádí integrovanou strategii rozvoje. Strategie má vycházet ze silných stránek komunity v sociální, environmentální a hospodářské oblasti neboli „aktiv“ místo pouhé nápravy problémů. Za tímto účelem dostává partnerství dlouhodobé financování a rozhoduje o tom, jak budou tyto prostředky vynaloženy. (Pokyny ke komunitně vedenému místnímu rozvoji určené místním aktérům, 2014) Komunitně vedený místní rozvoj je:

- a) zaměřen na konkrétní subregionální území – území MAS;
- b) zapojením místních akčních skupin složených ze subjektů, které zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy, v nichž na rozhodovací úrovni ani veřejné orgány definované podle vnitrostátních předpisů ani žádná z jednotlivých zájmových skupin nepředstavují více než 49 % hlasovacích práv;
- c) uskutečňován na základě integrovaných a víceodvětvových Strategií komunitně vedeného místního rozvoje zaměřených na dotčenou oblast;
- d) koncipován s ohledem na místní potřeby a potenciál a zahrnuje inovativní prvky v místních souvislostech, vytváření sítí a případně spolupráci (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014)

Mezi hlavní výhody přístupu CLLD patří to, že místní aktéři mají lepší znalosti místních problémů, které je třeba řešit, a mají k dispozici zdroje a možnosti, a proto jsou schopni mobilizovat místní zdroje v rámci procesu rozvoje lépe, než kdyby se jednalo o přístup shora-dolů. To dává místním aktérům větší smysl pro vlastnictví a závazky k projektům, které jim umožňují, aby využily to nejlepší z místních výhod/předností. Nicméně, komunitně orientovaný přístup může být efektivní pouze tehdy, pokud se vyvíjí důvěra mezi zúčastněnými stranami a je podporován stálými místními strukturami s potřebnými zkušenostmi a znalostmi. Začíná vizí toho, kde by se místní aktéři chtěli

nacházet v budoucnu a co by se podle jejich názoru mělo změnit, aby toho dosáhli. Na začátku stojí reagování na místní potřeby a financování se považuje za prostředek k splnění účelu.

Pro využívání CLLD tedy existuje hned několik podstatných důvodů. Komunitně vedený místní rozvoj zajišťuje, aby se vedení ujali lidé, kteří pocítují určitou potřebu nebo problém. Strategie navrhuje a projekty vybírají místní subjekty. To je nejcharakterističtější znakem CLLD a jeho největší předností. V porovnání s ostatními tradičními místními přístupy se osoby, které byly dříve pasivními příjemci politiky, při jejím vypracovávání stávají aktivními partnery a podněcovateli. Zapojení lidí do společné přípravy rozvojové politiky přináší řadu důležitých výhod. Osoby, které se pokládaly za problém, se stávají součástí řešení. Jejich přímé zkušenosti – ve spojení s názory ostatních zúčastněných stran – mohou pomoci politiku mnohem lépe přizpůsobit skutečným potřebám a příležitostem. Jejich zapojení do procesu zvyšuje jejich schopnost jednat a přijímat konstruktivní iniciativy. To zase vyvolává smysl pro místní identitu a hrdost a rovněž pocit vlastnictví a odpovědnosti za dotyčné činnosti. Možnost účastnit se diskusí jako rovnocenný protějšek s ostatními partnery vytváří mosty a důvěru mezi lidmi, soukromými podniky, veřejnými institucemi a odvětvovými zájmovými skupinami. Tyto nehmotné výstupy v lidské a sociální oblasti vytvářejí základ pro dosažení konkrétnějších hmotných výsledků. V současnosti musí všechny veřejné instituce v Evropě hledat takovéto způsoby budování důvěry a zapojení místních obyvatel.

Rozsah CLLD se rozšířil tak, aby se místní strategie mohly zaměřit na problémy, jako je sociální začleňování, změna klimatu, segregace Romů a jiných znevýhodněných skupin, nezaměstnanost mládeže, deprivace v městských oblastech, vztahy mezi městem a venkovem atd. Ačkoli koncepce CLLD byla původně vyvinuta ve venkovských oblastech s podporou z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a poté se uplatňovala v rybolovných a pobřežních oblastech s financováním z ERF, nyní existuje možnost rozšířit ji i na oblasti, jimiž se obvykle zabývá Evropský sociální fond (ESF) a Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR).

Komunitně vedený místní rozvoj vychází z vazeb mezi odvětvími a aktéry způsobem, který má multiplikační efekt na místní rozvoj a hlavní programy. Strategie CLLD nelze považovat za izolované „ostrovy“ oddělené od ostatních programů. Naopak, představují nástroje k zlepšení výsledků národních a regionálních programů rozvoje venkova a strategií udržitelného rozvoje měst, které jsou financovány podle článku 7 nařízení

o EFRR. Jako takové mohou být součástí jiných nástrojů nebo fungovat společně s jinými nástroji, včetně integrovaných územních investic. Výhodou komunitně vedeného místního rozvoje je to, že umožňuje zvážit a řešit jednu či více záležitostí v místním kontextu a mobilizovat všechny příslušné politiky a aktéry. Ačkoli CLLD zajišťuje, aby se vedení ujali lidé, kteří čelí určitému problému, neočekává se od nich, že vyřeší vše sami. CLLD jim pomáhá budovat mosty a jednat s těmi, kteří k tomu mají větší způsobilost. Je také o inovacích a dosažení výsledků, které přinášejí trvalou změnu. První krok obvykle zahrnuje budování kapacit a zdrojů místních komunit, které jsou zapotřebí k převzetí iniciativy. CLLD lze využít rovněž k uhrazení některých malých investic do infrastruktury, které jsou předpokladem pro inovace a další rozvoj. Jedná se však obvykle o prostředek k splnění účelu. Participativní přístup CLLD, který je založen na zapojení více zúčastněných stran, vede k odlišnému pohledu na problémy z hlediska „požadavků“ nebo „potřeb“, jež spojuje zkušenosti uživatelů s odbornějšími znalostmi různých kategorií poskytovatelů.

Účast na komunitně vedeném místní rozvoji umožňuje přístup k rozsáhlé a zvětšující se evropské síti a souboru zkušeností. Za posledních dvacet let vyvinula stávající partnerství LEADER a FARNET a mnoho sítí na úrovni EU i na celostátní a regionální úrovni značné množství metod, pokynů, souborů nástrojů a případových studií, které mohou novým partnerstvím významně pomoci.

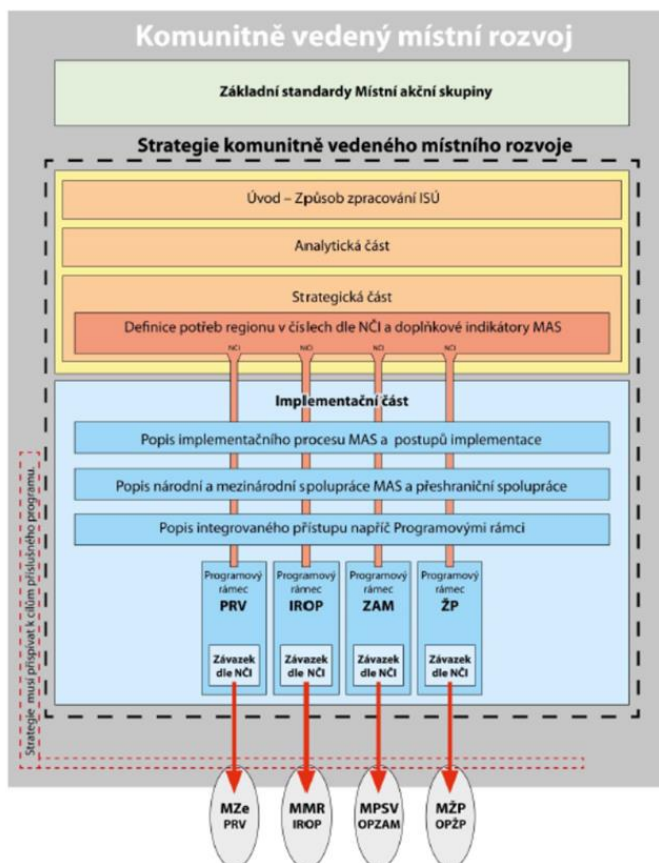
Komunitně vedený místní rozvoj je finančně přitažlivým nástrojem pro uskutečňování místního rozvoje. Místní rozvoj je dlouhodobý proces, který obvykle trvá několik období financování, a doporučuje stejně dlouhý finanční závazek týkající se budování kapacit a aktiv komunity. Místní partnerství se proto nepokládají za jednorázové projekty, které budou na konci období financování jednoduše zrušeny, nýbrž za součást procesu, který má místní komunity přivést k větší udržitelnosti.

V programovém období 2014 – 2020 bude realizován nejen prostřednictvím Společné zemědělské politiky, ale i prostřednictvím dalších operačních programů v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského sociálního fondu (ESF). CLLD je nastaven v Programu rozvoje venkova, Integrovaném regionálním operačním programu, OP Zaměstnanost a OP Životní prostředí.

Proces hodnocení CLLD má 2 hlavní fáze. První fáze zahrnuje ověření splnění Standardů MAS (Standardizace), druhou fází je pak hodnocení a schvalování Strategie komunitně vedeného rozvoje území MAS. Strukturu komunitně vedeného místního rozvoje,

zahrnující oba uvedené procesy a definující podstatné části samotné Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, vystihuje níže uvedený obrázek.

Obrázek 7 Komunitně vedený místní rozvoj – struktura

Zdroj: *Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020*. [online]. In: . [cit. 2018-01-13]. Dostupné z : http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/07/SCLLD10112014_mmr.pdf

3.5 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD)

Tvorba strategie představuje jeden z nejvýznamnějších procesů řízení firmy. Kvalitně zpracovaná strategie a její implementace je výsledkem souboru klíčových rozhodnutí strategické povahy, jejichž cílem je efektivně alokovat zdroje a zajistit firemní prosperitu v náročném konkurenčním prostředí. Zvolená strategie se pak projevuje výrazně jak v krátkodobém chování firmy, jehož odrazem je její aktuální prosperita, tak v dlouhodobém vývoji směřujícím k růstu hodnoty firmy a podnícení zájmu investorů zhodnocovat jejím prostřednictvím svůj kapitál. (Fotr, 2012; 15)

Strategickým plánováním a jeho důležitosti pro veřejné a neziskové organizace se ve své knize zabývá také Bryson (2011). Uvádí, že strategické plánování je jakousi pomocí

organizacím a komunitám předvídat a reagovat na změny efektivním způsobem. (Bryson, 2011; 26)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) je celkovou střednědobou strategií, která vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území a je součástí Komunitně vedeného místního rozvoje. Jde o ucelený rozvojový dokument, vztahující se na území působnosti MAS. SCLLD území MAS především vyhodnocuje problémy a potenciál regionu/vymezeného území a navrhuje jeho další rozvoj pomocí konkrétních opatření. Strategie má analytickou, strategickou a implementační část. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014)

Strategie CLLD mohou reagovat na rostoucí rozmanitost a složitost. Tato rozmanitost je často popisována jako základní kámen evropského sociálního modelu, problémem však je nalézt způsoby, jak ji zachovat a přeměnit na aktivum namísto povinnosti. V určitých oblastech se rozdíly mezi zeměmi a regiony zvětšují a je stále obtížnější zabývat se jimi prostřednictvím běžných politik navržených shora – a to i tehdy, jsou-li prováděny místním orgánem. Jelikož Strategie CLLD navrhuje a projekty vybírají místní obyvatelé, mohou být řešení přizpůsobena místním potřebám a partnerství mohou využít energii místních zúčastněných stran, včetně mladých lidí.

Strategie CLLD mohou být pružnější než ostatní přístupy. Některé veřejné orgány se obávají, že svěřením určitých rozhodnutí místním partnerstvím může vést k tomu, že uskutečňování CLLD je příliš složité. CLLD je však nyní jednodušší a flexibilnější, jelikož je možné jej naplánovat v rámci jednoho „tematického cíle“, přičemž jej lze současně využít k dosažení kteréhokoli hospodářského, sociálního a environmentálního cíle Strategie Evropa 2020 či všech těchto cílů.

Prioritou pro vůbec fungování MAS a možnost propojeného a integrovaného čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2014 – 2020 je samotné zpracování tohoto strategického dokumentu. Pro tvorbu těchto Strategií platí dodržení několika podstatných principů, mezi které patří zejména to, že příprava tvorby Strategie je uskutečněna na základě znalostí místní situace. Do přípravy i realizace Strategie jsou aktivně zapojeni místní aktéři, zainteresované strany, reprezentanti různých zájmových skupin a sektorů. Důraz je kladen na přístup „zdola-nahoru.“ Při tvorbě strategie je nutné pracovat nejen „komunitně“, ale důležité je také expertní a externí hledisko. Důležitý je prvek osvěty či vysvětlení možností ze strany odborníků, jelikož je při těchto diskuzích velmi důležité, aby nedocházelo k nereálným návrhům. Vyžadován je inovativní přístup

spočívající v nalézání nových řešení problémů venkovských regionů či třeba výměny zkušeností, národní i mezinárodní spolupráce. V rámci tvorby strategie je nutné zohlednit již stávající strategie, které na území MAS existují, dále pak také strategie vyšších územně správních celků, včetně ohledu na strategický rámec EU.

Důležité je v průběhu tvorby nalézat odpovědi na otázky, které se týkají vůbec toho, proč je daná strategie vytvářena, jaké jsou hlavní rozvojové oblasti území, jaké cíle rozvoje území byly stanoveny a jakými opatřeními budou naplňovány či kdo je za plnění těchto cílů odpovědný. Nedílnou součástí je také definice reálných či potenciálně hrozících rizik v rámci samotného procesu naplňování strategie. Strategie by měla posoudit zejména vlastní potenciál území a zaměřit se na to, co je třeba rozvíjet. Vítaný je externí odborný metodický dohled nad procesem zpracování strategie, který by měl zajistit provázanost a smysluplnou strukturu tvořeného dokumentu. Doporučující strukturu pro tvorbu SCLLD pro MAS uvádí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR) v Manuálu tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020, viz obrázek 7. MMR je v tomto programovém období také samotným hodnotitelem předkládaných strategií MAS.

SCLLD je dokument složený z několika podstatných částí. První částí je úvodní část s popisem základních informací o MAS, přehledem členů týmu, kteří se na zpracování podíleli, popisu procesu zapojení veřejnosti do procesu tvorby a způsobu vyhodnocování nastavených cílů. Druhá, analytická část, pak obsahuje převážně informace, které MAS čerpají z údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ). Jsou to údaje počtu obyvatel na území MAS, analýza jednotlivých oblastí jako je školství, zaměstnanost, životní prostředí, sociální služby, doprava, vybavenost jednotlivých obcí MAS, cestovní ruch apod. Součástí je také provedení SWOT analýzy území, ve které se vyfiltrují silné a slabé stránky daného území, příležitosti, které se v něm nalézají, ale také hrozby, které by požadovaný rozvoj či plánované aktivity mohly ohrozit. V navazující části strategické je důležité definování mise, jednotlivých cílů a k nim přiřazených opatření, kterými lze vytýčených cílů dosáhnout. Implementační část SCLLD propojuje priority a požadavky komunity z předmětného území s dotačními programy, které využívají integrovaný nástroj CLLD a je tvořena jednotlivými Programovými rámci. Pro období 2014–2020 je možno zpracovat programový rámec Program rozvoje venkova (EZFRV) – Řídícím orgánem je Ministerstvo zemědělství České republiky, programový rámec Integrovaný regionální operační program (EFRR) – Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, programový rámec Životní prostředí (EFRR, FS) – Řídícím orgánem je Ministerstvo životního prostředí České

republiky a programový rámec Zaměstnanost (ESF) – Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.

3.6 Rozbor stávající Strategie MAS Královédvorsk

Detailnější rozbor samotného procesu tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, je uveden na příkladu jedné z porovnávaných Místních akčních skupin, a to konkrétně MAS Královédvorsk.

Místní akční skupina Královédvorsk vznikla jako jedna z posledních v Královéhradeckém kraji, v roce 2013. Využila se tak poslední možnost k vytvoření místního partnerství – Místní akční skupiny. Z důvodu neexistence MAS na území Královédvorska, přišel region o možnosti čerpání dotací z Programu rozvoje venkova v programovém období 2007 – 2013. Místních akčních skupin, které vznikly takto později, bylo v rámci celé České republiky dalších 59. Tyto byly při svém vzniku zapojeny do programu, kde získávali v období let 2013–2014 své znalosti a zkušenosti za podpory Ministerstva zemědělství.

Zapojení se do procesu čerpání alokovaných prostředků v rámci svých území v programovém období 2014–2020, znamenalo pro všechny MAS potřebu vzniku strategického dokumentu, který by vymezil problémy a stanovil hlavní rozvojové směry území. Nutno zdůraznit, že tvorba strategií MAS probíhala dle doporučeného manuálu vydaného Ministerstvem pro místní rozvoj. Jedná se o Manuál pro tvorbu Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020. Dle uvedeného Obrázku 7 v předchozí kapitole jsou v tomto manuálu jasně vymezené kroky, které by měla tvorba strategie zahrnovat.

3.6.1 Tvorba Strategie MAS Královédvorsk

Pro představu tvorby samotných konkrétních strategií Místních akčních skupin uvedenou v této kapitole a využití komunitního přístupu v ní, poslouží kvalitativní šetření realizované v zázemí MAS Královédvorsk. Získané informace, současně čerpané z analytické části schváleného dokumentu, přiblíží samotný proces realizace komunitně vedeného místního rozvoje promítnutý do strategického dokumentu, který určí směřování celého regionu Královédvorska do roku 2020.

Již při zahájení procesu tvorby této strategie byl v MAS Královédvorsk využit komunitní přístup, který byl založený na vzájemných diskuzích s expertním přístupem.

Tento byl reprezentován v podobě externího odborného konzultanta, který celý proces vedl metodicky a dohlížel na systematičnost a kontinuitu celého procesu tvorby strategie.

Celou dobu zpracovávání přijímala kancelář MAS podněty od místních aktérů a připravovala je vždy k průběžnému vyhodnocování. Již zde byl vidět proaktivní přístup místních, kteří se ochotně do jednání zapojovali a přinášeli tak spousty inovativních myšlenek. I díky tomuto přístupu a aktivnímu zapojení místních aktérů lze říci, že Strategie MAS Královédvorská vychází ze skutečných a identifikovaných potřeb regionu.

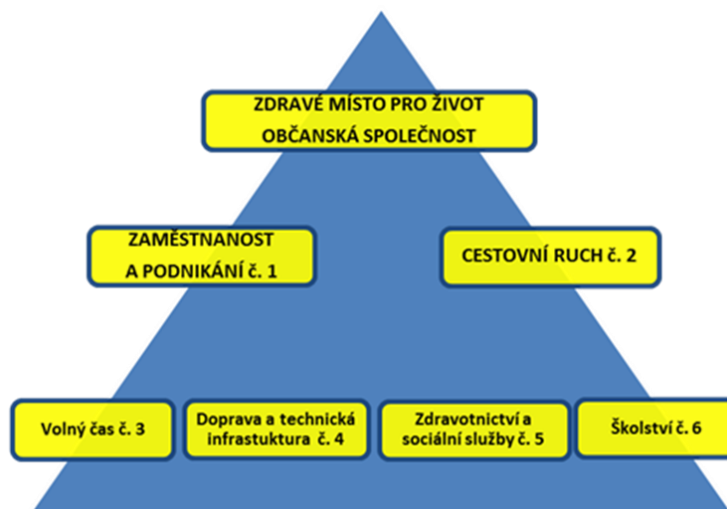
Tvorba strategie se skládala z několika na sebe navazujících kroků. Prvním krokem byla série zorganizovaných veřejných projednávání na území MAS. Pro to, aby bylo možné strategii kvalitně připravit, bylo nutné získat podněty od místních lidí, žijících a pracujících zde a zjistit, co hodnotí kladně či záporně. Byly získány postřehy a názory, které vypovídaly o situaci v jednotlivých obcích. Získané náměty se podařilo setřídít a zařadit je dle témat do jednotlivých oblastí.

Na celém území MAS probíhalo také souběžně dotazníkové šetření, které probíhalo jak formou papírových dotazníků, tak i online. Cílem bylo získat opravdu ucelený pohled na území. Z 10 000 ks distribuovaných papírových dotazníků a prostřednictvím online formuláře, získala MAS Královédvorská zpětnou vazbu od 284 respondentů.

Uskutečňovala se setkání tzv. pracovních skupin, složených z místních aktivních lidí, kteří měli o proces tvorby strategie zájem a pracovali právě s jednotlivými údaji získanými v rámci jak veřejných projednávání, tak i dotazníkového šetření. Výstupem ze setkání pracovních skupin pak byla vytvořená SWOT analýza území, která definovala již jasně konkrétní silné a slabé stránky regionu, jeho příležitosti a ohrožení.

Výsledkem diskuze pak byla identifikace 16 rozvojových oblastí k řešení v rámci regionu Královédvorská a následně definováno z těchto oblastí 6 priorit, jejichž naplňování bude probíhat prostřednictvím rozvojových a jiných aktivit. Záměrem MAS Královédvorská je pro aktuální programové období naplnění vytýčených priorit pomocí strategických cílů, jejichž dosažení bude realizováno prostřednictvím individuálních projektů širokého spektra nositelů.

Obrázek 8 Definované priority MAS Královédvorsko

Zdroj: MAS Královédvorsko [online]. [cit. 2018-02-21]. Dostupné z : <http://www.maskd.cz/?ID=1 &Page=3 &IDC=354>

Z výše uvedeného obrázku lze usuzovat, že nejvíce vnímají lidé žijící na území MAS oblast zaměstnanosti a podnikání. Definované prioritní oblasti následně zahrnuje MAS do tzv. Programových rámců pro jednotlivé Operační programy, které bude prostřednictvím vyhlášených výzev v programovém období 2014 – 2020 naplňovat.

3.7 Shrnutí teoretické části

Místní akční skupiny se stávají čím dál tím více důležitějším aktérem v rámci celého regionálního rozvoje. Zlepšení kvality života obyvatel na venkově, propojování subjektů, získávání a rozdělování dotačních prostředků i podpora komunitního života v regionu je cílem jejich aktivní práce. Patří mezi důležité články komunitně vedeného místního rozvoje v České republice. Snaha spojit partnery v regionu, kdy se stávají jakýmsi mentorem v procesu a poskytují poradenský servis, konzultace při psaní projektů, realizací i zajištěním udržitelnosti je primární motivací pro založení MAS na území.

Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) jakožto nástroj politiky soudržnosti pro programové období 2014 – 2020 je využíván na venkovském území, kde Místní akční skupiny působí a na jehož základě byly místními akčními skupinami vytvářeny Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Tyto strategie pak definují směry, jímž by se měl daný region vydat. Strategie vychází ze stanovené vize MAS a záměrem při její realizaci je pak naplnění vytyčených strategických cílů v jednotlivých klíčových oblastech

s dlouhodobým efektem působení. Naplnění těchto cílů bude z části realizováno prostřednictvím vytvořených jednotlivých programových rámců, které lze podporovat v rámci operačních programů podporujících komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). Dále také realizací záměrů financovaných z vlastních zdrojů popř. spolufinancovaných z jiných evropských, národních a krajských dotačních titulů, respektive programů.

Metoda LEADER, kterou Místní akční skupiny uplatňují je součástí širší politiky Evropské unie a je označována za základ politiky rozvoje venkova. Zainteresováním místních subjektů na budoucím rozvoji místa, kde žijí, přispívá k lepšímu zacílení podpory na potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce místních aktérů. Místní akční skupiny mají skutečný potenciál naplnit smysl své existence a výrazně zlepšit konkurenceschopnost jednotlivých regionů.

V rámci předkládané diplomové práce jde právě o zpětnou vazbu těchto činností, které Místní akční skupiny ve svých územích provádějí. Na základě zjištěných údajů z provedeného šetření navrhne práce možnosti využití Místní akční skupiny pro komunitní rozvoj regionu a vymezí práce přínosy existence MAS pro regiony.

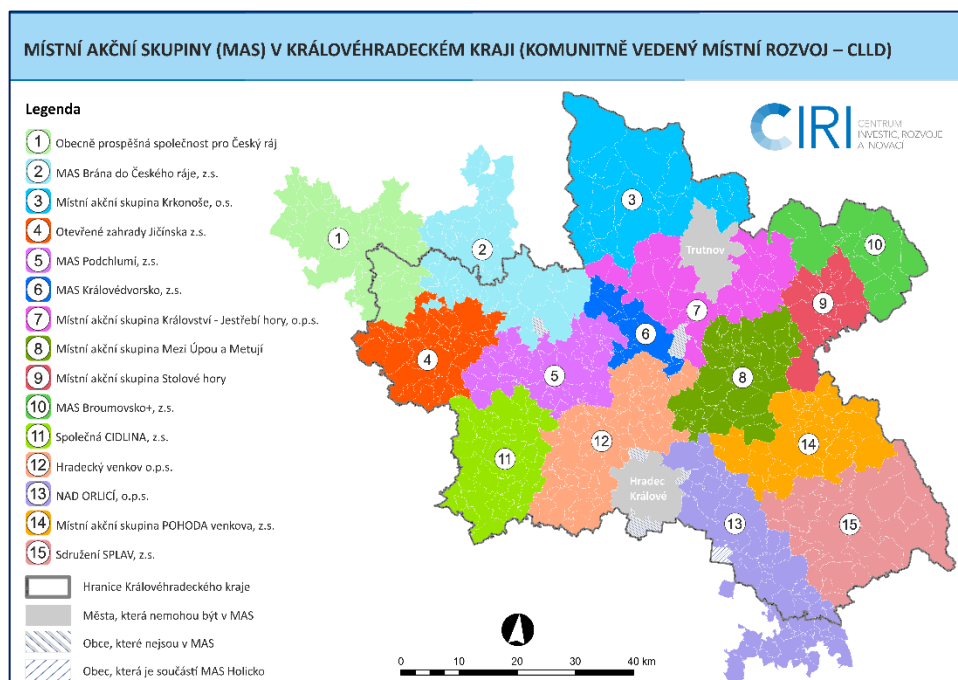
4 Charakteristika prostředí

Osloveny byly dvě Místní akční skupiny, které působí v Královéhradeckém kraji, kde se nachází celkem 15 Místních akčních skupin.

Královéhradecký kraj byl pro šetření vybrán z toho důvodu, že se zde nacházely právě dvě Místní akční skupiny, které v době zpracovávání diplomové práce realizovaly své Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) prostřednictvím vyhlášených výzev. Obě Místní akční skupiny působí na relativně stejně velkém území s podobným počtem obyvatel. Při výběru porovnávaných území, šlo však také o to, vybrat MAS odlišně, dle doby jejich působnosti, respektive vzniku.

Šetření probíhalo na území MAS Královédvorská a MAS Broumovsko+. MAS Královédvorská se řadí mezi nově vzniklé místní akční skupiny, které se na rozvoji území podílí od roku 2013. Neměla tak možnost zapojit se do čerpání finančních prostředků pro svůj region v programovém období 2007 – 2013.

Obrázek 9 Místní akční skupiny v Královéhradeckém kraji

Zdroj: *Centrum investic, rozvoje a inovací* [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z : <http://www.cirihk.cz/clld.html>

4.1 Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj se rozkládá v severovýchodní části České republiky. Státní hranice s Polskem tvoří 40% celkové hranice kraje. Celková rozloha kraje činí 4 758 km² a na jeho území žije celkem 554 803 obyvatel. Spolu s Libereckým a Pardubickým krajem je součástí NUTS II Severovýchod, který patří mezi tři největší v ČR rozlohou i počtem obyvatel a jako jediný je tvořen třemi kraji. Administrativně se Královéhradecký kraj člení na 5 okresů, 15 obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 448 samostatných obcí, z nichž 48 má statut města a 10 statut městyse. Krajským městem je Statutární město Hradec Králové, které je přirozeným spádovým centrem kraje s vysokou koncentrací služeb, kulturních a společenských aktivit, správních institucí a ekonomických aktivit. Jeho vzdálenost od Prahy je cca 110 km. Na území Královéhradeckého kraje žije 5,3 % z celkového počtu obyvatel ČR.

Obrázek 10 Stav obyvatel v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2016

		2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel celkem		552 946	551 909	551 590	551 421	550 804
v tom podle pohlaví	muži	271 657	271 229	271 147	271 159	270 981
	ženy	281 289	280 680	280 443	280 262	279 823
v tom ve věku (let)	0-14	81 789	82 276	82 902	83 557	84 212
	15-64	372 586	367 934	363 915	359 816	355 420
	65 a více	98 571	101 699	104 773	108 048	111 172
Průměrný věk		41,8	42,0	42,3	42,5	42,7

Zdroj: Český statistický úřad: *Veřejná databáze* [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z : https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u = VUZEMI_100_3085

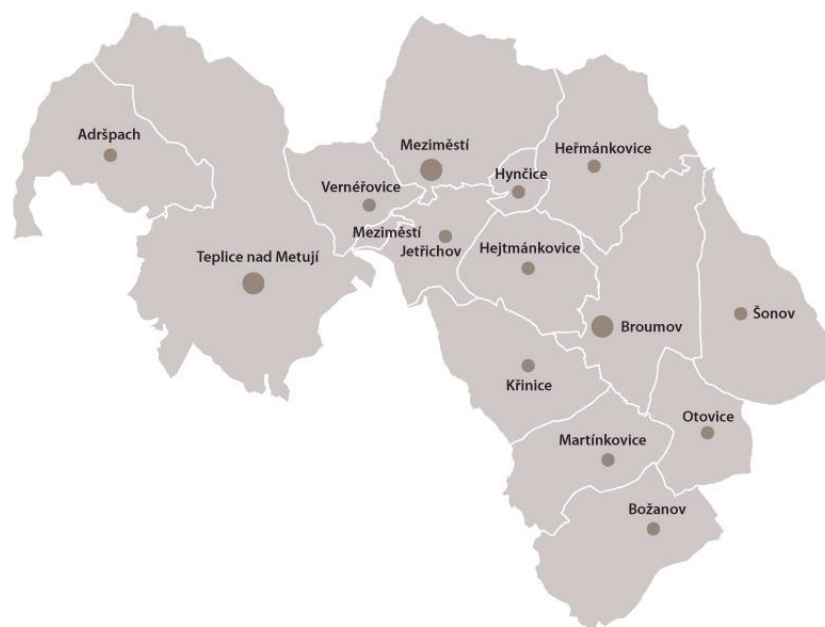
Z výše uvedených údajů také vyplývá, že v letech 2012 – 2016 klesl počet obyvatel Královéhradeckého kraje o 2 142. Co se týče věkového rozmezí, vzrost počet obyvatel ve věku 0 – 14 let a 65 a více let, ale naopak právě celkový pokles počtu je zřejmý na věkové kategorii 15 – 64 let. Průměrný věk se v porovnávaných letech zvýšil o 0,9 let.

4.2 MAS Broumovsko+

Území působnosti MAS Broumovsko+ se shoduje s obvodem ORP Broumov a územím DSO Broumovsko. Součástí regionu jsou tři města – Broumov, Meziměstí, Teplice nad Metují a jedenáct obcí. Geograficky je dané území jakousi izolací od zbylých

území Čech, kterou vytváří přírodní bariéra Broumovských stěn i fakt, že Broumovsko je výběžkem, který je ze tří stran obklopený územím Polska.

Obrázek 11 Územní působnost MAS Broumovsko+

Zdroj: MAS Broumovsko+: *Co je MAS Broumovsko+* [online]. [cit. 2018-02-21]. Dostupné z : <http://www.mas.broumovsko.cz/o-nas/co-je-mas-broumovsko/>

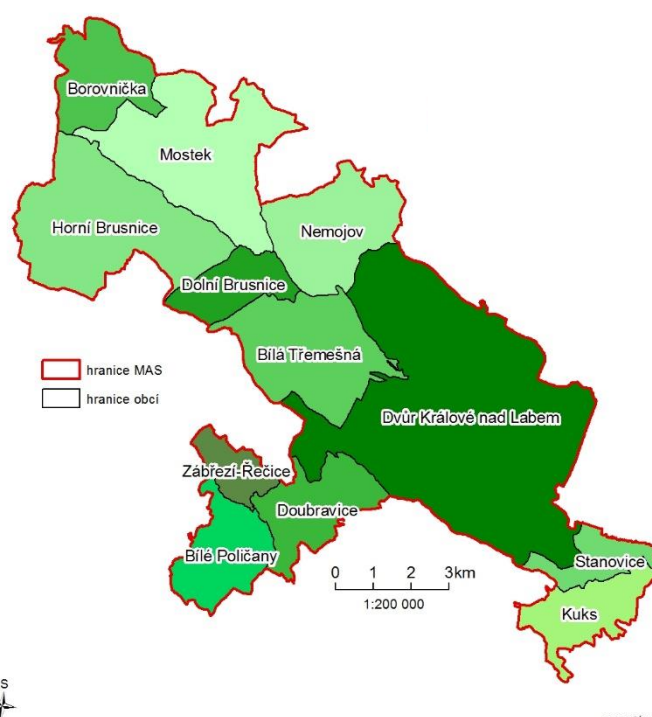
Počet obyvatel, kteří žijí na území MAS Broumovsko+ je necelých 17 tisíc, z nichž necelá polovina žije v Broumově. MAS Broumovsko+ vznikla již v roce 2005 a prvotním impulsem pro založení byla již existující spolupráce představitelů obcí a měst regionu, kteří byli podpořeni podnikateli, zemědělci, neziskovými organizacemi i aktivními občany obcí Broumavska. V letech 2009 – 2013 realizovala MAS s podporou Programu rozvoje venkova úspěšně Strategický plán Leader (SPL) nazvaný Plus pro naše Broumovsko. V rámci SPL bylo podpořeno 67 projektů, částkou 35 521 442 Kč. (MAS Broumovsko). MAS Broumovsko+ má aktuálně 48 členů z veřejného, soukromého i neziskového sektoru.

4.3 MAS Královédvorskó

Místní akční skupina Královédvorskó působí na území tvořícím kompaktní venkovský region, který je soudržný nejen po stránce geografické, ale také bere ohled na spádovost, společné problémy i potenciál. MAS Královédvorskó zahrnuje území 12 obcí soustředících se okolo jádrového města Dvůr Králové nad Labem. Celková rozloha je 11 198 ha. Počet

obyvatel MAS Královédvorská činí přibližně 22 000. Vznikla na počátku roku 2013 jako jedna z posledních právě v Královéhradeckém kraji. Území v srdci kraje, které bylo nazýváno „bílým místem“ na mapce Královéhradeckých MAS, se tak jejím vznikem pokrylo. Využila se tím poslední možnost a příležitost pro vytvoření fungujícího místního partnerství. Území MAS Královédvorská tak ale bohužel přišlo o možnosti čerpání dotací z Programu rozvoje venkova v období 2007 – 2013.

Obrázek 12 Územní působnost MAS Královédvorská

Zdroj: MAS Královédvorská [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z : www.maskd.cz

5 Šetření v terénu

Realizace šetření v terénu, myšleno na území MAS Královédvorská a MAS Broumovsko+ probíhalo v průběhu měsíců leden a únor, roku 2018. Jeho cílem bylo získání doporučení návrhů možností využití komunitně vedeného místního rozvoje v rámci MAS, zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS.

Samotné šetření bylo rozděleno na 3 etapy. Přípravná etapa, realizační etapa a etapa zahrnující zpracování výsledků a jejich interpretace. Šetření probíhalo kvantitativním a kvalitativním přístupem. V první fázi se jednalo o strukturovaný rozhovor mezi veřejností na základě předem daných otázek. V rámci tohoto šetření bylo zjištěno veřejné mínění a povědomí o MAS. Další fázi provedeného výzkumu v rámci kvalitativního šetření byly pak řízené rozhovory v samotném zázemí místních akčních skupin. Pro šetření a porovnání bylo vybráno prostředí dvou místních akčních skupin, které sice působí v rámci stejného kraje, nicméně každá jinak dlouho. Což, jak je ze samotných výstupů šetření zřejmé, nehraje tak podstatnou roli ve vnímání veřejnosti.

5.1 Přípravná etapa

Přípravná etapa představuje nejnáročnější a současně nejdůležitější sled základních kroků, jež v rozhodující míře ovlivní množství a konečnou kvalitu získaných sociálních informací (Nový, 2006; 257). Průběh této etapy je detailně popsán v níže uvedených bodech.

5.1.1 Formulace teoretického nebo praktického sociálního problému

Cíl výzkumu je dán samotným cílem diplomové práce. Pro návrh možnosti využití Místních akčních skupin jako prvku komunitně vedeného místního regionu bylo podstatné zjištění veřejného mínění a povědomí o činnosti a fungování MAS v porovnávaných regionech. Prostřednictvím strukturovaného rozhovoru a za pomoci řízených rozhovorů se podařilo definovat vizi fungování MAS mezi aktéry a navrhnout možnosti využití Místní akční skupiny pro komunitní rozvoj regionu.

5.1.2 Formulace teoretické hypotézy

Hypotézy jsou opodstatněné domněnky, které vycházejí z teoretické analýzy problému, přičemž popis problému je v hypotézách ve shodě s teorií doplňován nebo

rozvíjen Hypotézy mají podobu jednoduchých tvrzení, ve kterých jsou za pomoci jednoznačně definovaných pojmů formulována očekávaná zjištění (Nový, 1997).

Hypotézy jsou součástí teoretické části práce, kdy se definovala podoba a struktura fungování místních akčních skupin jako takových. Jde o zjištění zpětné vazby fungování místních akčních skupin. Jaká je znalost samotných aktérů, jak aktivních či méně aktivních, kteří přímo na území dané MAS žijí o fungování MAS? V rámci šetření dochází k porovnání působnosti dvou místních akčních skupin. Můžeme se domnívat, že větší povědomí o fungování MAS, budou mít oslovení respondenti na území MAS Broumovsko+, která funguje již od roku 2007 oproti osloveným na území MAS Královédvorsk, kde MAS funguje pátým rokem. Ale je tomu skutečně tak? Je v procesu fungování MAS důležitá komunikační strategie pro informovanost veřejnosti? Jak moc obě Místní akční skupiny využívají tiskových zpráv, sociálních sítí či jiných komunikačních kanálů k oslovení a aktivaci místních subjektů? Je počet podpořených projektů nějakým ukazatelem toho, že je v dané MAS větší povědomí o jejím fungování? Potvrdí nám provedené šetření domněnku, že to tak je?

5.1.3 Formulace souboru pracovních hypotéz

Předmět výzkumu bylo právě pomocí uzavřených i otevřených otázek dospět k poznání celkového veřejného mínění a povědomí o MAS a zjištění návrhů na vize fungování MAS vůbec. Samotné šetření pak bylo velmi nápomocné k definování hlavního cíle práce, čímž je návrh možností využití Místní akční skupiny pro komunitní rozvoj regionu. Bude zkoumána závislost pohlaví, věku a uvedeného vzdělání respondentů na zodpovězených odpovědích.

Hypotéza H1: Uvedení odpovědi respondentů, že znají pojem MAS má závislost na věku osloveného respondenta.

Hypotéza H2: Uvedení odpovědi respondentů, že znají pojem MAS má závislost na vzdělání osloveného respondenta.

Hypotéza H3: Uvedení odpovědi respondentů, že se o existenci MAS dozvěděli v místním tisku má závislost na daném věku respondenta.

Hypotéza H4: Uvedená odpověď týkající se vize fungování MAS je závislá na věku osloveného respondenta

5.1.4 Rozhodnutí o populaci a vzorku

Objektem provedeného výzkumu bude skupina oslovených respondentů žijících na porovnávaných územích. Bude se jednat o skupinu respondentů žijících na území MAS Královédvorská a skupinu respondentů žijících na území MAS Broumovsko+. Osloveno bude náhodně 100 respondentů z každého území. Samotné šetření proběhne v průběhu měsíců leden a únor 2018, tedy v době, kdy obě Místní akční skupiny již plně realizují naplňování svých strategií prostřednictvím vyhlášených výzev. V tomto období se dá předpokládat největší informovanost veřejnosti o činnosti MAS.

5.1.5 Pilotní studie

Pro realizaci pilotní studie bylo formou nestandardizovaného rozhovoru osloveno vždy 20 osob z každé porovnávané Místní akční skupiny. Cílem pilotní studie bylo zjistit, zda je vůbec daný výzkum realizovatelný a zda informace, které budeme v rámci šetření požadovat, jsou vůbec zjistitelné. Na základě uskutečněné pilotní studie bylo zjištěno, že získané informace budou dostatečně validní pro samotnou definici cíle práce.

5.1.6 Rozhodnutí o technice sběru informací a konstrukce nástrojů

Pro oslovení respondentů v daných územích byl zvolen rozhovor. Jednalo se o standardizovaný rozhovor, který probíhal na základě pevně stanovených otázek. Otázky, na které respondenti odpovídali, byly formulovány jako uzavřené s pevně stanovenými variantami odpovědí, které se velice dobře zpracovávají, jelikož je zde zformulován jak dotaz, tak i varianty odpovědí. V rámci šetření však neměly takovou vypovídací hodnotu, jako otázky otevřené. U těchto šlo o to, získat právě podstatné informace nejen o samotném povědomí fungování místních akčních skupin, ale také ty, které směřovaly ke zjištění vizí a přání, na co by se MAS měly v konkrétních oblastech do budoucna zaměřit. Zkonstruované otázky sloužící pro samotné provedení rozhovoru jsou uvedeny v Příloze 1. Současně také probíhalo zúčastněné přímé pozorování, řízené rozhovory, v zájmu místních akčních skupin, které velmi napomohlo k vysvětlení reálných možností činností MAS. Okruhy těchto otázek obsahuje Příloha 2.

5.1.7 Předvýzkum

Na 30 osobách z každé porovnávané Místní akční skupiny byl realizován předvýzkum.

Předvýzkum byl proveden z toho důvodu, aby se při samotném „ostrém“ šetření zamezilo neporozumění pokládaných otázek ze strany respondentů. Po uskutečnění předvýzkumu byly některé otázky přeformulovány, respektive zjednodušeny k porozumění respondentům.

5.2 Realizační etapa, sběr dat

V průběhu prvních dvou měsíců roku 2018 proběhl samotný sběr dat. Pro kvantitativní šetření byly připraveny zkonstruované otázky. Sběr dat probíhal souběžně na území obou MAS, a to na náhodně osloveném vzorku respondentů v počtu 100 osob z každé porovnávané Místní akční skupiny. Osloveni byli vždy náhodní respondenti, kterým bylo nejprve představeno téma a přibližná doba trvání rozhovoru. Upozorněni byli také na to, že prováděné šetření je za účelem předkládané diplomové práce a že výzkum je anonymní. Následně byli seznámeni s konstruovanými otázkami.

Pro většinu z oslovených nebyl problém odpovědět na část otázek týkající se identifikace daného respondenta. Výrazná neznalost respondentů probíhala při dotazování se právě na znalost místních akčních skupin a jejich fungování. Od respondentů, kteří odpovídali i na další část otázek, pak byla získána odpověď na vize fungování MAS jako takových do budoucna.

Kvalitativní šetření pak probíhalo přímo v samotných kancelářích obou Místních akčních skupin, a to formou přímého pozorování v zázemí obou kanceláří místních akčních skupin a řízených rozhovorů s manažery MAS.

5.3 Analýza dat, etapa zpracování výsledků a jejich interpretace

Vzhledem k tomu, že šetření probíhalo na území dvou místních akčních skupin, je provedená analýza získaných dat rozdělena právě dle působnosti dané Místní akční skupiny.

5.3.1 Výstupy kvantitativního šetření v územích MAS

Níže uvedené výstupy byly zpracovávány tak, že nejprve je uvedena část týkající se identifikace respondentů a následuje vyhodnocení odpovědí vztahujících se k otázkám na zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS a zjištění vize fungování MAS mezi aktéry. Co se týče uvedeného grafického znázornění, vždy je použito procentuální vyjádření odpovědí. Jelikož bylo osloveno v rámci každé Místní akční skupiny 100 respondentů, koreluje toto procentuální vyjádření s reálným počtem respondentů, kteří uvedli danou odpověď.

BYDLIŠTĚ RESPONDENTŮ⁴

Na území MAS Královédvorskó bylo osloveno 100 respondentů, stejný počet byl osloven i na území MAS Broumovsko+. První otázka směřovala k obci, kde daný respondent žije. Následující tabulka pak vypovídá o tom, kolik procent obyvatel dané obce vzhledem k jejímu počtu odpovědělo na danou otázku.

Obrázek 13 Poměr oslovených respondentů v závislosti na jejich trvalém pobytu a počtu obyvatel obce – MAS Královédvorskó

OBEC	% oslovených, zodpovězených v poměru k počtu obyvatel obce, kde respondent žije	POČET OBYVATEL k 31.12.2016
Bílá Třemešná	1,93	1 336
Bílé Poličany	9,62	161
Borovnička	1,53	195
Dolní Brusnice	1,63	381
Doubravice	5,29	372
Dvůr Králové nad Labem	0,95	15 839
Horní Brusnice	3,13	438
Mostek	2,33	1 233
Nemojov	0,3	733
Stanovice	7,94	57
Zábřezí-Řečice	4,61	143
Celkem		20 888

Zdroj: Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z : https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=DEM03a&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03a&pvokc=65&pvoch=5201&c=v3~2__RP2016MP12DP31
a vlastní zpracování

Na území Královédvorská žilo dle uvedených statistických údajů k 31. 12. 2016 celkem 20 888 obyvatel. Nejvíce obyvatel žije právě ve městě Dvůr Králové nad Labem, které je jediným městem na území MAS Královédvorskó. Co se týče ostatních obcí, můžeme konstatovat, že se zde nachází 2 větší obce s počtem obyvatel nad 1000, dále jsou to již malé obce, které čítají v průměru kolem 400 obyvatel. Nejmenší obcí z hlediska počtu obyvatel je obec Stanovice.

⁴ Otázka byla položena z důvodu identifikace příslušnosti respondenta k dané místní akční skupině

Porovnáváme-li tyto statistické údaje s níže uvedenou tabulkou, která nám mimo jiné odpovídá na otázku týkající se počtu obyvatel, můžeme konstatovat, že na území MAS Broumovsko+, žije k 31. 12. 2006 celkem 16 264 obyvatel. Nejvíce obyvatel žije v Broumově, který však není jediným městem na území MAS. Následuje Meziměstí a Teplice nad Metují. Ostatní obce pak mají v průměru přibližně stejný počet obyvatel, a to kolem 400. Na území Broumovska se nenachází obce, které by měly pod 100 obyvatel.

Obrázek 14 Poměr oslovených respondentů v závislosti na jejich trvalém pobytu a počtu obyvatel obce – MAS Broumovsko+

OBEC	% oslovených, zodpovězených v poměru k počtu obyvatel obce, kde respondent žije	POČET OBYVATEL k 31.12.2016
Adršpach	2,97	521
Božanov	1,25	360
Broumov	0,81	7 586
Hejtmánkovice	0,3	636
Heřmánkovice	3,11	498
Hynčice	1,42	176
Jetřichov	3,15	459
Křínice	3,12	439
Martínkovice	0,68	499
Meziměstí	1,35	2 456
Otovice	1,63	356
Šonov	0,26	292
Teplice nad Metují	2,25	1 668
Verněřovice	2,18	318
Celkem		16 264

Zdroj: Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z : https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=DEM03a&z=T&f=TABULKA&sp=A&skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03a&pvok=65&pvoch=5201&c=v3~2_RP2016MP12DP31

a vlastní zpracování

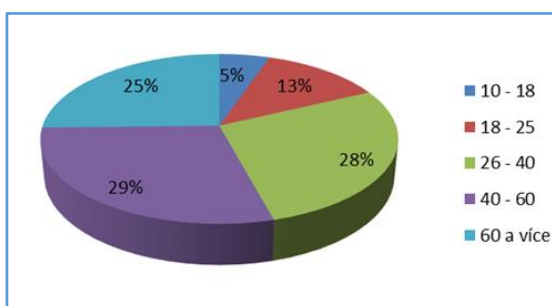
POHLAVÍ RESPONDENTŮ

Rozhovoru se na území MAS Královédvorská zúčastnilo 57 žen a 43 mužů. Na území MAS Broumovsko+ to bylo 68 žen a 32 mužů.

VĚKOVÉ ZASTOUPENÍ RESPONDENTŮ

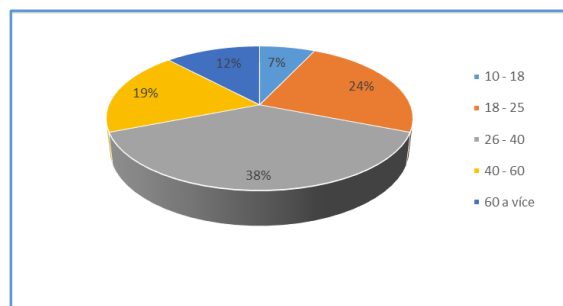
Co se týče věkové kategorie respondentů, převládal věk mezi 40 – 60 lety v území MAS Královédvorskó. Naopak na území MAS Broumovsko se podařilo získat nejvíce výstupů od věkové kategorie 26 – 40 let. Nejmenší podíl zodpovězených dotazníků byl v obou územích od respondentů ve věku 10 – 18 let.

Obrázek 15 Graf znázorňující procentuální zastoupení věkové kategorie respondentů v MAS Královédvorskó

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 16 Graf znázorňující procentuální zastoupení věkové kategorie respondentů v MAS Broumovsko+

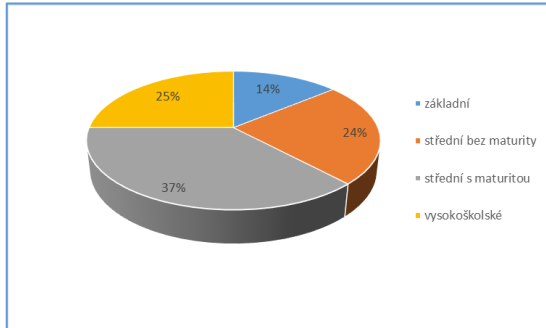
Zdroj: vlastní zpracování

VZDĚLÁNÍ RESPONDENTŮ

Nejvíce zodpovězených otázek bylo v MAS Královédvorskó od občanů se středním vzděláním s maturitou. Naopak nejmenší počet byl od těch se základním vzděláním.

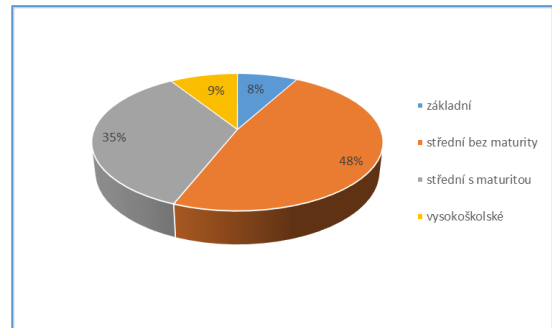
Jinak tomu bylo na území MAS Broumovsko+, kde nejvíce respondentů bylo se středním vzděláním bez maturity a nejméně pak se základním vzděláním. Je zde i zřetelný rozdíl v počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel na daných územích. Jelikož respondenti byli vybíráni náhodným způsobem, můžeme konstatovat, že větší počet vysokoškolsky vzdělaných občanů žije na území MAS Královédvorskó.

Obrázek 17 Graf znázorňující procentuální zastoupení vzdělanosti respondentů v MAS Královédvorsko

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 18 Graf znázorňující procentuální zastoupení vzdělanosti respondentů v MAS Broumovsko+

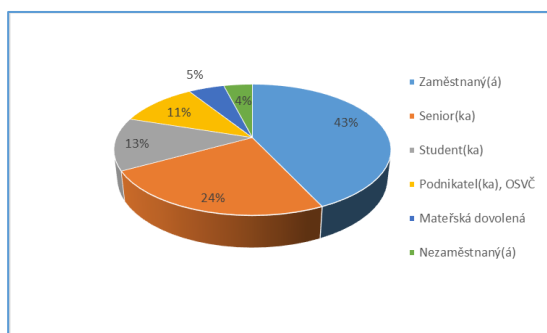

Zdroj: vlastní zpracování

AKTUÁLNÍ ZAMĚSTNÁNÍ

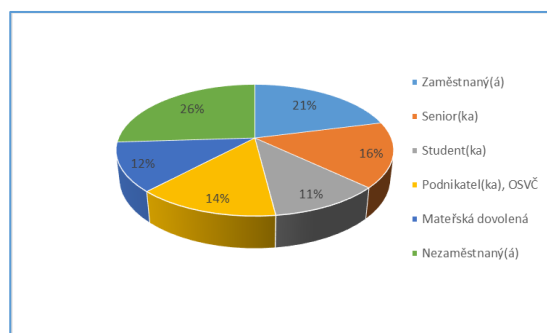
Největší podíl respondentů byl ze strany zaměstnaných občanů MAS Královédvorska. Nejméně naopak od nezaměstnaných a žen na mateřské dovolené. Co se týče území MAS Broumovsko+, zde se opět údaje liší. Nejvíce je procentuálně nezaměstnaných respondentů, což odpovídá tomu, že se na území MAS Broumovsko+ nachází sociálně vyloučené lokality, které se naopak na Královédvorsku nevyskytují vůbec. Nejméně pak zde zastupují v odpovědích ženy na mateřské dovolené či studující. Zde opět můžeme dle získaných údajů předpokládat, že přibližné procentuální zastoupení bude velmi podobné i v rámci celého území daných regionů.

Obrázek 19 Graf znázorňující procentuální zastoupení týkající se zaměstnanosti oslovených respondentů v MAS Královédvorsk

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 20 Graf znázorňující procentuální zastoupení týkající se zaměstnanosti oslovených respondentů v MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

ZHODNOCENÍ SOUČASNÉ KVALITY ŽIVOTA V DANÝCH OBLASTECH A PRIORITY DO BUDOUCNA

Po samotné identifikaci respondentů, následovala druhá část připravených otázek. Ta už se týkala samotného zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS. Jako první však byla zařazena otázka týkající se kvality života v obci, kde respondent bydlí s tím, aby v rámci výstupů pak jednotlivá Místní akční skupina získala informace o tom, jak hodnotí oslovení současný stav a do čeho by se dle jejich názoru mělo v budoucnu nejvíce investovat. Zařazení této otázky bylo konzultováno se zástupci obou místních akčních skupin a její vyhodnocení je pro každou z MAS jakýmsi vodítkem v tom, kam by se v budoucnu měla jejich činnost orientovat, respektive jaká z oblastí by se mohla stát příští prioritou pro jakoukoliv podporu ze strany MAS.

Obrázek 21 Zhodnocení oblastí kvality života v MAS Královédvorsk⁵

OBLASTI	ZNÁMKA ZA SOUČASNOST	KAM INVESTOVAT V BUDOUCNOSTI
Veřejné prostranství - Chodníky, náměstí, návsi, parky, veřejná zeleň atd.	2 až 3	1
Zázemí pro volný čas - Dětská hřiště, sportoviště, kulturní domy, sokolovny atd.	2	1
Místní komunikace - Silnice, cesty atd.	4	3
Dopravní obslužnost - Počet spojů, kvalita cestování, cena, umístění zastávek atd.	2 až 3	3
Nemovitě památky - Kostely, kapličky, křížky atp.	2	3
Negativní společenské jevy - Kriminalita, sociální vyloučení, závislosti, atd.	2 až 3	1 až 2
Mateřské a základní školy - Dopravní dostupnost, kapacita, kvalita výuky, modernizace škol atd.	2 až 3	1 až 2
Zdravotní péče - Dopravní dostupnost, ordinace, lékárna, specializovaní lékaři, atd.	2	1 až 3
Životní prostředí - Třídění odpadu, ochrana ovzduší, ČOV, kanalizace, vodovod atd.	2	2
Služby pro specifické skupiny obyvatel - Rodiče na mateřské, senioři, zdravotně postižení atd.	2 až 3	2 až 3
Péče o zemědělství a místní produkce - Moderní a udržitelné zemědělství, lesnictví, rybářství, atd.	2 až 3	3
Podpora péče o krajinu - Výsadba zeleně, revitalizace říčních toků, protipovodňová opatření, vodní plochy	2 až 3	2
Cestovní ruch - Naučné stezky, ubytovací kapacity, cyklostezky, lyžařské stopy, propagace CR atd.	3	1 až 2
Konkurenceschopnost místních podnikatelů - Modernizace provozoven, inovace, sociální podnikání atd.	3	1
Zaměstnanost a vznik pracovních míst - Tvorba pracovních míst, rekvalifikační programy, veřejně prospěšné práce atd.	4 až 5	1
Kvalitní bydlení - Bydlení pro mladé rodiny, sociální byty atd.	3 až 4	1 až 2
Aktivity občanů - Spolky, neziskové organizace, kluby, pořádání kulturních a sportovních akcí atd.	2 až 3	2

Zdroj: vlastní zpracování

Nejlépe hodnocené je v současnosti (na školní dvojku) zázemí pro volný čas, zdravotní péče a životní prostředí. Nejhuře hodnocená je v současnosti (na školní 4-5) zaměstnanost v regionu, na 4 místní komunikace, na 3-4 kvalita bydlení, na 3 podpora cestovního ruchu a konkurenceschopnost místních podnikatelů. Investovat v budoucnu by se mělo nejvíce jednoznačně do podpory zaměstnanosti, dále pak (bez pořadí) do konkurenceschopnosti místních podnikatelů, veřejných prostranství a zázemí pro volný čas. Nejméně investovat (na školní trojku), by se mělo do místních komunikací, dále pak do zemědělství, dopravní obslužnosti a nemovitých památek.

Na území MAS Broumovsko+ byly získané údaje zcela odlišné. Nejlépe hodnocené je v současnosti oblast týkající se cestovního ruchu a nemovitých památek. Jistě se zde promítá rozsáhlá provedená rekonstrukce Broumovského kláštera, kterou zřejmě obyvatelé vnímají velice pozitivně z hlediska cestovního ruchu.

⁵ Respondenti byli seznámeni s možností zhodnocení každé z uvedených oblastí, dle dané bodové škály 1-5.

Obrázek 22 Zhodnocení oblastí kvality života v MAS Broumovsko+

OBLASTI	ZNÁMKA ZA SOUČASNOST	KAM INVESTOVAT V BUDOUCNOSTI
Veřejné prostranství - Chodníky, náměstí, návsi, parky, veřejná zeleň atd.	3 až 4	1
Zázemí pro volný čas - Dětská hřiště, sportoviště, kulturní domy, sokolovny atd.	3 až 4	1
Místní komunikace - Silnice, cesty atd.	3	1
Dopravní obslužnost - Počet spojů, kvalita cestování, cena, umístění zastávek atd.	3	2
Nemovitě památky - Kostely, kapličky, křížky atp.	2 až 3	3
Negativní společenské jevy - Kriminalita, sociální vyloučení, závislosti, atd.	4	1
Mateřské a základní školy - Dopravní dostupnost, kapacita, kvalita výuky, modernizace škol atd.	3	1 až 2
Zdravotní péče - Dopravní dostupnost, ordinační hodiny, lékárna, specializovaní lékaři, atd.	3	1 až 2
Životní prostředí - Třídění odpadu, ochrana ovzduší, ČOV, kanalizace, vodovod atd.	3	3
Služby pro specifické skupiny obyvatel - Rodiče na mateřské, senioři, zdravotně postižení atd.	3	2
Péče o zemědělství a místní produkce - Moderní a udržitelné zemědělství, lesnictví, rybářství, atd.	3	3
Podpora péče o krajinu - Výsadba zeleně, revitalizace říčních toků, protipovodňová opatření, vodní plochy	3	3
Cestovní ruch - Naučné stezky, ubytovací kapacity, cyklostezky, lyžařské stopy, propagace CR atd.	2 až 3	3
Konkurenceschopnost místních podnikatelů - Modernizace provozoven, inovace, sociální podnikání atd.	3	1
Zaměstnanost a vznik pracovních míst - Tvorba pracovních míst, rekvalifikační programy, veřejně prospěšné práce atd.	4 až 5	1
Kvalitní bydlení - Bydlení pro mladé rodiny, sociální byty atd.	3 až 4	1 až 2
Aktivity občanů - Spolky, neziskové organizace, kluby, pořádání kulturních a sportovních akcí atd.	3 až 4	2

Zdroj: vlastní zpracování

Nejhůře hodnocená je v současnosti oblast Zaměstnanosti a vzniku pracovních míst. Celkově je aktuálně podíl nezaměstnaných osob na území Broumovska kolem 8 %, což je vnímáno negativně ze strany oslovených respondentů.

Mezi oblastmi, do kterých by se mělo v budoucnu investovat, patří jednoznačně právě podpora zaměstnanosti, dále pak (bez pořadí) do konkurenceschopnosti místních podnikatelů, veřejných prostranství a zázemí pro volný čas a v neposlední řadě také do oblasti negativních společenských jevů.

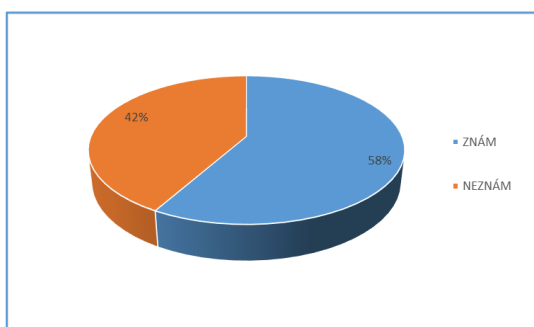
Nejméně investovat (na školní 3) by se mělo do oblasti cestovního ruchu, který byl právě vyzdvižen v hodnocení za současnost, dále pak do podpory péče o krajinu, zemědělství či životního prostředí.

Opět z výše uvedených údajů můžeme vyčíst definici jednotlivých regionů. Jak se zde lidem žije, co vnímají jako pozitivní, negativní, co by rádi zlepšili. Tento výstup je důležitý nejen pro samotnou diplomovou práci, ale hlavně pro manažery obou porovnávaných místních akčních skupin, kteří s touto informací mohou v rámci podpory svých regionů, pracovat.

POJEM MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA

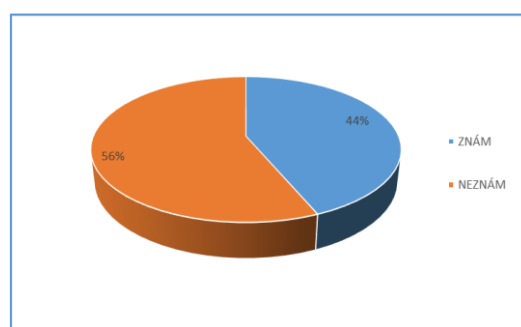
Na území Královédvorská to bylo 58% z oslovených respondentů a na území Broumovska pak 44% z oslovených, kterým tento pojem nebyl neznámým.⁶

Obrázek 23 Graf znázorňující podíl respondentů, kteří pojem MAS znají - MAS Královédvorská

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 24 Graf znázorňující podíl respondentů, kteří pojem MAS znají - MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci této otázky bylo z celkového počtu 200 oslovených respondentů na obou územích, právě 108, kteří na základě neznalosti pojmu Místní akční skupina, ukončili prováděný rozhovor. Zde můžeme zjistit zajímavé porovnání, respektive výstup, kdy větší povědomí o pojmu Místní akční skupina mají lidé na území Královédvorská, byť zde MAS působí teprve od roku 2013, jak již bylo zmiňováno výše. Je zajímavým zjištěním, že ani finanční prostředky, kterými již MAS Broumovsko+ podpořila místní projekty v předchozích letech, nezpůsobilo vyšší povědomí o daném pojmu. Můžeme se domnívat, že velký podíl na tom má samotná komunikační strategie té které Místní akční skupiny, což se nám potvrdí na následujících odpovědích.

POVĚDOMÍ O FUNGOVÁNÍ MAS V REGIONU

Na otázku týkající se povědomí o fungování MAS v regionu odpovědělo 97% zbylých respondentů z území Královédvorská kladně. Na Broumovsku zbylí respondenti věděli o fungování Místní akční skupiny Broumovsko+ z 92%. Vyplynulo z toho, že

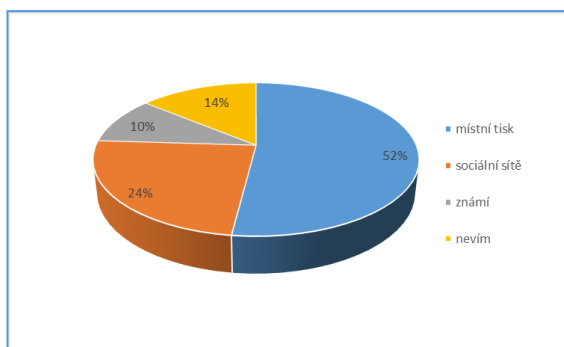
⁶ Po uvedení odpovědi NE na danou otázku, bylo respondentovi poděkováno za jeho čas a rozhovor byl ukončen.

pojem MAS, respektive předchozí otázka, je přímo závislá na tom, že ti, kteří pojem znají, ho znají z důvodu toho, že jsou informovaní o fungování MAS v jejich regionu.

PRVOTNÍ INFORMACE O MAS

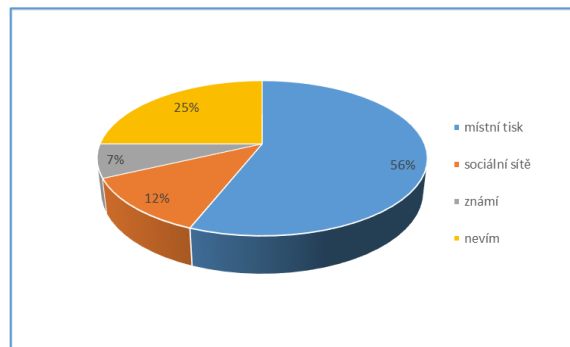
V rámci oslovených respondentů z MAS Královédvorská získala většina z oslovených prvotní informaci o MAS z místního tisku, konkrétně Novin královédvorské radnice, které pravidelně měsíčně vydává samo Město Dvůr Králové nad Labem a distribuuje zdarma do domácností. Nicméně nezanedbatelný je i podíl získání informací prostřednictvím sociálních sítí, což svědčí o tom, že pravidelná aktualizace jak webových stránek, tak i aktivní přispívání na facebookovém profilu MAS Královédvorská, je podstatnou součástí informovanosti veřejnosti o činnosti MAS. Dle provedeného terénního šetření i samotném zázemí MAS bylo zjištěno, že MAS Královédvorská je právě v těchto věcech velice aktivní.

Obrázek 25 Graf znázorňující podíl jednotlivých komunikačních kanálů na povědomí o MAS - MAS Královédvorská

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 26 Graf znázorňující podíl jednotlivých komunikačních kanálů na povědomí o MAS - MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

Na Broumovsku je také nejvíce zmiňovaná informovanost prostřednictvím místního tisku. Nicméně zde je vidět zřetelný rozdíl oproti Královédvorská v procentuálních poměrech týkajících se sociálních sítí. MAS Broumovsko+ nemá vlastní facebookové stránky, informuje prostřednictvím vlastních webových stránek či sdílenými příspěvky na ostatních profilech, např. města Broumov či ostatní.

JAK FUNGUJE MAS A PROČ JE POVAŽOVÁNA ZA DŮLEŽITÉHO AKTÉRA V RÁMCI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE⁷

Většina oslovených prakticky nevěděla, jak Místní akční skupina funguje a jaké jsou principy jejího fungování. Nicméně většinu z oslovených toto zajímalo a bylo jim tak v rámci rozhovoru vysvětleno, že jde o samostatný subjekt, neziskovou organizaci, která nespadá do působnosti kteréhokoliv z měst či obcí náležících do MAS, což se zjistilo, že bylo převážným míněním. Odpovědi, týkající se důvodů existence tohoto aktéra regionálního rozvoje, které jsou převedené do jednotlivých skupin oblastí dané odpovědi nejbližší.

Tabulka 2 Znalost základních principů MAS a důvody pro významného regionálního aktéra- MAS Královédvorskó

Uveďte důvody, proč si myslíte, že jde o důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje	Vím, jak funguje, znám základní principy	Nevím, jak funguje, principy fungování MAS mi nic neříkají
Možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů pro území	42%	58%
Nastartování komunikace mezi obcemi		
Propojování důležitých subjektů v území		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3 Znalost základních principů MAS a důvody pro významného regionálního aktéra- MAS Broumovsko

Uveďte důvody, proč si myslíte, že jde o důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje	Vím, jak funguje, znám základní principy	Nevím, jak funguje, principy fungování MAS mi nic neříkají
Možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů pro území	35%	65%
Nastartování komunikace mezi obcemi		
Propojování důležitých subjektů v území		

Zdroj: vlastní zpracování

Na území MAS Královédvorskó vědělo a znalo základní principy fungování MAS 42% respondentů, oproti tomu na území Broumova se jednalo o nižší číslo, 35%. Jednoznačná shoda byla u obou skupin respondentů v uvedení důvodů, proč si myslí, že

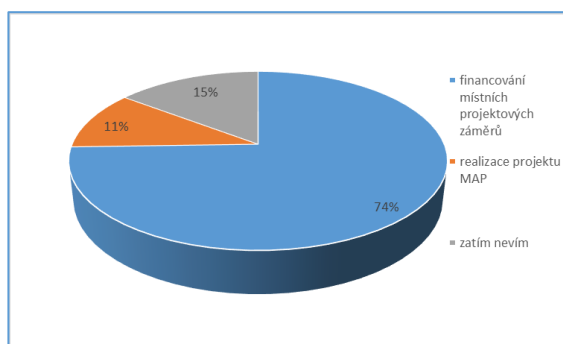
⁷ Důvody, které respondenti uváděly, byly seříděny do jednotlivých oblastí, které nejlépe uvedenou odpověď definují a jsou seřazeny dle podílu nejvíce zodpovězených.

jde o důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje. Jak na Královédvorskú, tak na Broumovsku to byla hlavně a nejčastěji uváděná možnost čerpání finančních prostředků z evropských i regionálních fondů pro území. Důležité, co bylo zmiňováno, byl velký přínos v jakémsi nastartování komunikace mezi obcemi náležícími do území MAS a v neposlední řadě přínos v propojování důležitých subjektů a aktivních občanů, kteří na území MAS působí a žijí.

NEJVĚTŠÍ PŘÍNOS EXISTENCE MAS⁸

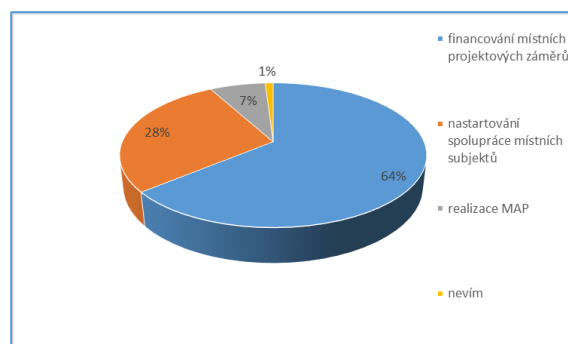
Jako největší přínos existence MAS bylo definováno právě financování místních projektových záměrů. Překvapením bylo také povědomí o existenci projektu MAP (Místní akční plán vzdělávání), který MAS Královédvorskú v posledních dvou letech realizovala na celém území ORP Dvůr Králové nad Labem. Ostatní oslovení neznali na danou otázku odpověď.

Obrázek 27 Graf znázorňující nejvíce zmiňované přínosy existence MAS - MAS Královédvorskú

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 28 Graf znázorňující nejvíce zmiňované přínosy existence MAS - MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

Na území MAS Broumovsko+ převažovaly odpovědi také týkající se financování místních projektových záměrů, objevila se zde ale také značná část respondentů, konkrétně 28%, kteří viděli přínos v nastartování chybějící spolupráce místních subjektů. Z toho tedy vyplývá, že zpětně lidé hodnotí přínos MAS pozitivně, převážně ti, kterým není současnost, ani budoucnost regionu lhostejná. Jsou to ti, kteří aktivně působí buď v nějakém místním

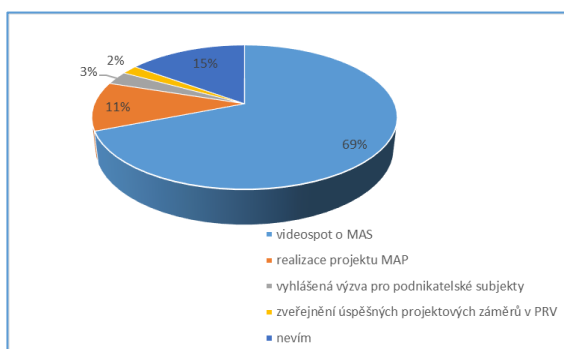
⁸ Přínosy, které respondenti uváděly, byly seříděny do jednotlivých oblastí, které nejlépe uvedenou odpověď definují

spolku, nebo jsou zastupiteli obcí náležících do MAS. U těchto respondentů je právě tato zmíněná oblast pro MAS velkou zpětnou vazbou a jakýmsi vodítkem k možným budoucím činnostem MAS. Shoda zde u respondentů panuje také v povědomí a přínosu realizace projektu MAP.

KONKRÉTNÍ AKTIVITA MAS V POSLEDNÍ DOBĚ

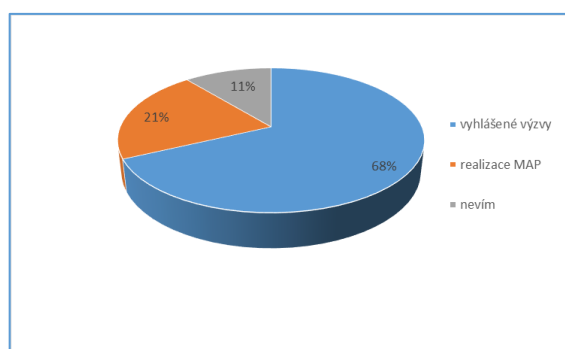
Na tuto otázku převážná část respondentů v MAS Královédvorskó odpověděla, že shlédla videospot o činnosti MAS Královédvorskó, který je promítán vždy před každým filmovým představením v kině Svět, ve Dvoře Králové nad Labem. Což je pro MAS potvrzením, že takovéto výstupy o činnosti jsou velkou zpětnou vazbou a pozitivně veřejností vnímány. Opět zde byla zmíněna aktivita týkající se projektu MAP, zmíněna byla vyhlášená výzva z poslední doby, která se týkala podpory podnikatelských subjektů na území MAS, kdy byla poskytována dotace 45% na vznik či rozvoj podnikatelských činností. Za zmínku stojí také zpětná vazba od respondentů, kdy 2 % z nich zaznamenali facebookový příspěvek související se zveřejněním prvních úspěšných projektových záměrů, které byly přes MAS podány, a to z Programu rozvoje venkova.

Obrázek 29 Graf znázorňující uvedení aktivit, které převážně o činnosti MAS oslovení respondenti v poslední době vnímali - MAS Královédvorskó

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 30 Graf znázorňující uvedení aktivit, které převážně o činnosti MAS oslovení respondenti v poslední době vnímali - MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

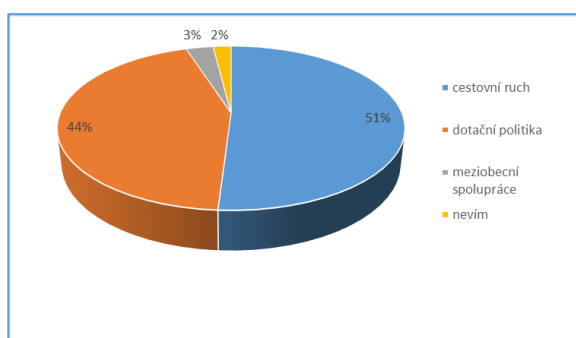
Nejvíce zmiňovanou konkrétní aktivitou MAS Broumovsko+, kterou respondenti z území uváděli, jsou v převážné většině, respektive 68% právě vyhlášené výzvy MAS. Následuje realizace projektu MAP. Z těchto výsledků vyplývá to, že lidé, žijící na území

MAS Broumovsko+, již mají více MAS jako takovou spojenou právě s vyhlašovanými výzvami a podpořenými projekty, jelikož zde MAS působí již od roku 2005. Vnímání existence MAS jako takové je tedy na Broumovsku převážně spojena právě s dotační politikou.

VIZE FUNGOVÁNÍ MAS MEZI AKTÉRY

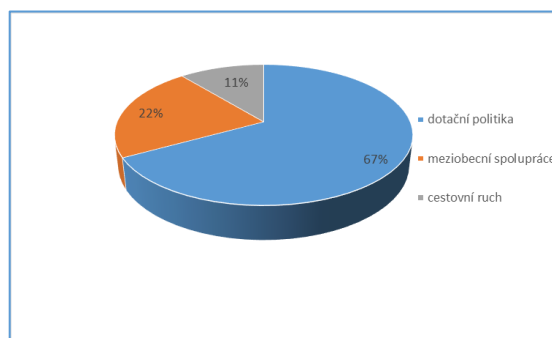
Poslední část rozhovorů se týkala právě zjištění, definování a případné nastavení vize MAS mezi aktéry. Z uvedených odpovědí vyplývá, že MAS Královédvorskó by se mohla více věnovat oblasti cestovního ruchu a využít tak stávající propojení místních subjektů k tomu, aby tuto oblast zaštitila a sjednotila. Samotná realizace dotační politiky zůstala na druhém místě. Často zmiňovanou odpovědí byl také návrh k zastřešení stávající meziobecní spolupráce, a to nejen na území samotné MAS, ale v rámci celého ORP. Oblast cestovního ruchu, která byla z 51% zmiňována, je dána také tím, že na území MAS Královédvorskó se nachází několik významných turistických objektů. Jedním z největších je Zoologická zahrada a Safari ve Dvoře Králové nad Labem, dále pak Národní kulturní památka Hospital Kuks a Betlém ve Stanovicích a také Přehrada Les Království, náležící územně obci Bílá Třemešná.

Obrázek 31 Graf znázorňující procentuální zastoupení odpovědí týkajících se vize fungování MAS - MAS Královédvorskó

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 32 Graf znázorňující procentuální zastoupení odpovědí týkajících se vize fungování MAS - MAS Broumovsko+

Zdroj: vlastní zpracování

Pro Broumovsko je dle výsledků na prvním místě dotační politika. Lidé v regionu znají a vnímají MAS jako subjekt zprostředkující místním subjektům možnosti financování

jejich podnikatelských záměrů. Vzhledem k fungování MAS od roku 2005 jsou tak již podpořené projektové záměry silně vnímanou perspektivou pro území MAS do budoucna. Z 22% zmiňovaná meziobecní spolupráce svědčí také o tom, že na Broumovsku by bylo potřeba posílit právě tuto oblast. Obce na území volají po nastavení spolupráce mezi sebou, informovanosti a pravidelných setkáváních. Poslední 11% podíl odpovědí tvořil cestovní ruch. Na Broumovsku na přelomu let 2014 a 2015 prošel rozsáhlou rekonstrukcí právě Broumovský klášter, který je vnímám jako kulturní a vzdělávací centrum. Aktivity vzešlé právě z činností kláštera v posledních letech velmi přispívají k oživení cestovního ruchu na území MAS. Není zde tedy takové vnímání dané oblasti jako prioritní právě pro MAS Broumovsko+.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Poslední uvedené otázky, respektive možnosti na uvedení kontaktních údajů respondenta, využilo 65% z celkového počtu dotazovaných v obou místních akčních skupinách. Těmto budou výstupy z daného šetření zaslány a kontaktní údaje budou využity MAS Královédvorská a MAS Broumovsko+ v rámci oslovení těchto respondentů s nabídkou spolupráce.

5.3.2 Výstupy kvalitativního šetření v územích MAS

Souběžně s prováděným strukturovaným rozhovorem, který se uskutečnil v průběhu dvou měsíců, leden, únor 2018, byly informace získávány průběžně také napřímo od samotných zaměstnanců MAS.

V obou Místních akčních skupinách byly provedeny řízené rozhovory se samotnými manažery MAS. V rámci předem stanovených okruhů otázek viz Příloha 2, byli zástupci MAS dotazováni na jednotlivá uvedená témata, která byla rozdělena do 4 oblastí, a to podobně, jako tomu bylo u strukturovaného rozhovoru prováděného s jednotlivými respondenty. Jednalo se o okruh otázek z ekonomické, sociální, ale i environmentální oblasti. Přidán zde byl také okruh týkající se právě komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). Otázky byly směřovány primárně ke zjištění toho, jak daná MAS spolupracuje s místními subjekty, jaké nástroje k tomu využívá a jak probíhá realizace komunitně vedeného místního rozvoje na území. V níže uvedené Tabulce 4 nacházíme porovnání získaných odpovědí.

Oba oslovení zástupci MAS se aktivně účastnili na procesu tvorby svých strategií a znali tak velmi podrobně potřeby svých území. Formální diskuze byla vedena zejména o nastavování vizí jednotlivých MAS v rámci tvorby strategií, o procesech, které vedou k jejich naplňování, ale také o překážkách, které brání rozvoji některých strategických cílů. Podstatnou oblastí byl samotný komunitně vedený místní rozvoj, a to, nakolik se ho v jednotlivých MAS podařilo využít a implementovat do procesů. V průběhu několika dnů došlo k identifikaci možností využití komunitně vedeného místního rozvoje v jednotlivých MAS.

Tabulka 4 Výstupy z kvalitativního šetření v porovnávaných MAS

OKRUH ⁹	OTÁZKA	MAS Královédvorskó	MAS Broumovsko
	Alokované finanční prostředky pro MAS na období 2014-2020	51 609 091 Kč	59 868 056 Kč
	Roční provozní finanční náklady	1 014 243 Kč	1 256 000 Kč
	Znalost místního prostředí – projektové záměry potenciálních žadatelů	Dostatek žadatelů k jednotlivým vyhlášeným výzvám. Spíše převis žadatelů nad rámec alokovaných finančních prostředků Neustálá komunikace se subjekty v území.	Žadatelé k jednotlivým výzvám v dostatečném množství. Převis žadatelů není. Alokované prostředky na jednotlivé výzvy dostačující. Komunikace se subjekty vždy jen ke konkrétním výzvám.
	Vlastní projekty a podnikatelská činnost MAS	MAS jako žadatel v rámci fondů mikroprojektu Glacensis – projekt spolupráce (s partnerskou polskou MAS) zaměřený na podporu cestovního ruchu na území MAS MAS jako žadatel a realizátor projektu z OPVVV – Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro celé ORP Dvůr Králové nad Labem.	MAS nemá žádnou partnerskou MAS, nerealizuje projekty jako samostatný žadatel, kromě projektu MAP – Místní akční plán vzdělávání, který realizuje pro celé území ORP Broumov. Vlastní podnikatelská činnost je realizována v oblasti psaní projektových záměrů jednotlivým žadatelům.

⁹ Rozdělení okruhů dle Přílohy 2 (modrá EKONOMICKÝ, zelená SOCIÁLNÍ, oranžová ENVIRONMENTÁLNÍ, fialová KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ)

		Vlastní podnikatelská činnost není.	
	Znalost místního prostředí – kvalita života	MAS je informována díky tvorbě SCLLD a komunitnímu přístupu o potřebách území, které se snaží i díky finančním prostředkům z EU uspokojovat.	MAS je informována díky tvorbě SCLLD o potřebách území, dle toho jsou nastaveny programové rámce podpory MAS, nicméně nekomunikuje pravidelně se subjekty v území ke zjištění jejich aktuálních potřeb.
	Ochota místních aktérů spolupracovat	Velmi dobře nastartovaná spolupráce s místními subjekty – podnikatelé, zemědělci, obce, školy, neziskové organizace. Většina subjektů z území zapojena do realizace projektu MAP.	Komunitní přístup, který byl uplatněn při tvorbě SCLLD není nadále ze strany MAS nikterak udržován.
	Aktivity MAS v této oblasti	Díky přístupu MAS a vedení aktérů ke spolupráci se podařilo propojit několik subjektů a založit a úspěšně realizovat Univerzitu třetího věku.	Není pravidelná informovanost o činnosti MAS, nejsou setkání se subjekty, informace jsou sdělovány pouze prostřednictvím webových stránek MAS.
	Samostatné aktivity MAS v této oblasti	MAS Královédvorská získala nově možnost zapojit se do čerpání finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí – získalo pro území 10 mil. Kč na projekty týkající se výsadby dřevin, obnovy parků, zahrad apod.	MAS Broumovsko+ řeší na svém území projekty týkající se environmentálních opatření, jelikož má na svém území Chráněnou krajinnou oblast. Finanční prostředky ve výši cca 9,5 mil. Kč z OPŽP rozdělují na tyto aktivity již od doby schválení strategie.
	Zhodnocení přínosů komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) pro MAS / území	CLLD hodnocen jako přínosný nástroj, který byl zprvu uplatňován z důvodu tvorby strategie. Jelikož se tímto podařilo zaktivovat mnoho subjektů k nastartování	Implementace CLLD byla uplatňována právě při tvorbě strategie MAS. Jelikož zde již existovala MAS v předchozím programovém období, kdy probíhala v území komunikace se subjekty,

		spolupráce, uplatňuje se tento nástroj právě i v upevňování vztahů a identity lokálních aktérů, od čehož lze očekávat posílení místní soudržnosti a vyšší aktivitu jednotlivých aktérů ve prospěch rozvoje regionu	nedošlo uplatněním komunitního přístupu k nastartování žádné větší spolupráce v regionu. MAS tento nástroj využila pouze v omezeném množství právě při tvorbě strategie. Nyní, v procesu průběhu výzev není tento komunitní přístup ve větší míře uplatňován.
	Návrh možností využití MAS pro komunitní rozvoj regionu	MAS by měla využít své získané role koordinátora. Z důvodu neexistence žádného místního partnerství na území Královédvorská do doby vzniku MAS, tj. do roku 2013, jsou subjekty aktivní v procesu návrhů možností rozvoje regionu, je s nimi neustále pracováno a hledají se společně možnosti, jak docílit požadovaného.	MAS si je vědoma, že pomocí nástroje CLLD lze aktivovat místní subjekty k větší spolupráci. Spoluprací mezi subjekty by mohly být vyřešeny problémy, které region aktuálně řeší. Jedná se o využití potenciálu cestovního ruchu, ale i nastartování místních rozvojových projektů, které nezapadají do aktuálně podporovaných aktivit v rámci vyhlašovaných výzev MAS.

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedených výstupů provedeného kvalitativního šetření se prokázalo to, že objem finančních prostředků alokovaných na jednotlivé aktivity v rámci vyhlašovaných výzev není přímo závislý na tom, jak a do jaké míry se na daném území realizuje komunitně vedený místní rozvoj. MAS Broumovsko+ disponuje větším objemem finančních prostředků na celé období 2014-2020. Tyto prostředky jsou určeny jak na realizaci jednotlivých projektových záměrů, tak i na samotnou provozní činnost MAS, která zahrnuje možnost vyčlenit prostředky i na tzv. animaci strategie, zahrnující různé možnosti práce s územím. Je na každé Místní akční skupině, jak vyčleněné prostředky na roční provoz MAS využije. MAS Královédvorská oproti tomu využívá těchto prostředků právě na setkávání se spolu s aktivními subjekty z území a vymýšlení nových možných projektových záměrů, které by šly realizovat i bez podpory ze strany Evropské unie. A tento přístup se jim vrací. Vrací se

jim v podobě převisu žadatelů k vyhlášeným výzvám, jelikož s územím pracují a pravidelně o své činnosti informují.

Aktivní přístup MAS Královédvorská je zřejmý i v realizaci projektu spolupráce. MAS Královédvorská navázala partnerství s polskou MAS QWSI a společně podali žádost v rámci mikroprojektu Glacensis na projekt spolupráce zaměřený na podporu cestovního ruchu na území MAS. Do procesu realizace tohoto projektu se jí podařilo nastavit spolupráci třech zásadních subjektů cestovního ruchu na území, konkrétně ZOO Dvůr Králové, Kuksu a samotného města Dvůr Králové nad Labem. Oproti tomu MAS Broumovsko+, nerealizuje samostatně žádné projekty spolupráce, nepouští se samostatně do oblasti podpory cestovního ruchu na území a není nikterak v dalších činnostech aktivní. Je nutno ale říci, že MAS Broumovsko+ patřila mezi první MAS v České republice se schválenou SCLLD. Realizací samotného procesu vyhlášení výzev z jednotlivých OP, tak byla jakousi vlajkovou lodí pro všechny MAS. Komunitní přístup, který však byl uplatněn právě při tvorbě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, není nadále ze strany MAS Broumovsko+ nikterak udržován.

Ve výstupech kvalitativního šetření se prolínají výsledky z provedeného kvantitativního šetření, kde se prokázala proaktivnější v rámci komunikace s veřejností a vnímání pojmu MAS jako takového, právě MAS Královédvorská. Zvolená komunikační strategie u obou MAS, kdy u MAS Broumovsko+ je výrazně omezená se prolíná do nastavení a fungování komunitně vedeného místního rozvoje na území.

Pro návrh možností využití MAS jako komunitního rozvoje regionu, byla zařazena přímo tato otázka v rámci řízených rozhovorů. Bylo zjištěno přímo od samotných MAS, jakým způsobem oni sami vidí využití MAS v rámci komunitního rozvoje regionu. Z odpovědí je zřejmé to, že si jsou MAS vědomi toho, že je pro ně aktuálně důležitá podpora ze strany Evropské unie. Nastavená podpora umožní nastavit práci s územím. U MAS Královédvorská je zřejmé, že by měla využít své získané role. Podařilo se jí aktivovat subjekty v regionu, je s nimi neustále pracováno a hledají společně možnosti, jak docílit požadovaného. MAS Broumovsko+ si je vědoma, že pomocí nástroje CLLD lze aktivovat místní subjekty k větší spolupráci.

5.4 Spolehlivost výsledků a závislost vybraných proměnných

Na základě získaných výsledků šetření bylo provedeno ověření předem stanovených hypotéz. Prováděna byla regrese, korelace a chí test.

Ověření Hypotézy 1: Závislost znalosti pojmu MAS na věku osloveného respondenta
Tato hypotéza byla ověřována pomocí regrese. Jako hladina významnosti byla určena hodnota 0,05, tedy 5%.

MAS Královédvorsko

Tabulka 5 Výsledky – respondenti dle věkových kategorií a znalost pojmu MAS (MAS Královédvorsko)

	počet	zná pojem
10-18	5	1
18-25	13	8
26-40	28	24
40-60	29	18
60+	25	7
	100	58

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích odpovídajících, že zná pojem MAS, bylo ve věkové skupině 26 – 40 let, a to 86 %.

Obrázek 33 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na věku respondenta (MAS Královédvorsko)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,817017							
Hodnota spolehlivosti R	0,667517							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,556689							
Chyba stř. hodnoty	6,149343							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	227,7568	227,7568	6,023014	0,091338752			
Rezidua	3	113,4432	37,81441					
Celkem	4	341,2						
	Koeficienty	ba stř. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-2,724324	6,452125	-0,422237	0,701286	-23,2578671	17,80922	-23,2578671	17,80921849
počet	0,716216	0,291835	2,454183	0,091339	-0,21253263	1,644965	-0,21253263	1,644965067

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0,091, a je tedy vyšší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nulovou hypotézu nezamítáme, a že tedy pohlaví jednotlivých

respondentů v Královédvorskú nemá vliv na jejich odpovědi, resp. testem *nebyla prokázána závislost* mezi věkem účastníků a znalostí pojmu MAS.

MAS Broumovsko+

Tabulka 6 Výsledky – respondenti dle věkových kategorií a znalost pojmu MAS (MAS Broumovsko+)

	počet	zná pojem
10-18	7	2
18-25	24	7
26-40	38	22
40-60	19	10
60+	12	3
	100	44

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích odpovídajících, že zná pojem MAS, bylo ve věkové skupině 26 – 40 let, a to 58 %.

Obrázek 34 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na věku respondenta (MAS Broumovsko+)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,944416							
Hodnota spolehlivosti R	0,891921							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,855895							
Chyba stř. hodnoty	3,053453							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	230,8293	230,8293	24,75759	0,015599295			
Rezidua	3	27,97073	9,323577					
Celkem	4	258,8						
	Koeficienty	ba stř. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-3,882927	2,891709	-1,342779	0,271902	-13,0856359	5,319782	-13,0856359	5,319782273
počet	0,634146	0,127449	4,9757	0,015599	0,228547762	1,039745	0,228547762	1,039744921

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0,015, a je tedy nižší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nullovou hypotézu zamítáme, a že tedy pohlaví jednotlivých

respondentů na Broumovsku má vliv na jejich odpovědi, resp. testem *byla prokázána závislost* mezi věkem účastníků a znalostí pojmu MAS.

Ověření Hypotézy 2: Závislost znalosti pojmu MAS na vzdělání osloveného respondenta. Tato hypotéza byla ověřována pomocí regrese. Jako hladina významnosti byla určena hodnota 0,05, tedy 5%.

MAS Královédvorsko

Tabulka 7 Výsledky – respondenti dle dosaženého vzdělání a znalost pojmu MAS (MAS Královédvorsko)

	počet	zná pojem
základní	14	2
střední bez maturity	24	6
střední s maturitou	37	28
vš	25	22
	100	58

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích odpovídající, že zná pojem MAS, bylo ze skupiny s vysokoškolským vzděláním, a to 78 %.

Vypočtená P hodnota se rovná 0,126, a je tedy vyšší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nulovou hypotézu nezamítáme, a že tedy vzdělání jednotlivých respondentů v Královédvorsku nemá vliv na jejich odpovědi, resp. testem *nebyla prokázána závislost* mezi vzděláním účastníků a znalostí pojmu MAS viz Obrázek 35 níže.

Obrázek 35 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na vzdělání respondenta (MAS Královédvorsk)

VÝSLEDEK							
<i>Regresní statistika</i>							
Násobné R	0,873879						
Hodnota spolehlivosti R	0,763665						
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,645498						
Chyba stř. hodnoty	7,428608						
Pozorování	4						
ANOVA							
	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>		
Regrese	1	356,6316	356,6316	6,462566	0,126120688		
Rezidua	2	110,3684	55,18421				
Celkem	3	467					
	<i>Koeficienty ba stř. hodn</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>	<i>Dolní 95,0%</i>	<i>Horní 95,0%</i>
Hranice	-14,44737	11,9774	-1,206219	0,35106	-65,98197751	37,08724	-65,981978 37,0872407
počet	1,157895	0,455477	2,542158	0,126121	-0,801865284	3,117655	-0,8018653 3,11765476

Zdroj: vlastní zpracování

MAS Broumovsko+

Tabulka 8 Výsledky – respondenti dle dosaženého vzdělání a znalost pojmu MAS (MAS Broumovsko+)

	počet	zná pojem
základní	8	1
střední bez maturity	48	15
střední s maturitou	35	21
VŠ	9	7
	100	44

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích odpovídající, že zná pojem MAS, bylo ze skupiny s vysokoškolským vzděláním, a to 78 %.

Vypočtená P hodnota se rovná 0,183, a je tedy vyšší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nulovou hypotézu nezamítáme, a že tedy vzdělání jednotlivých respondentů na Broumovsku nemá vliv na jejich odpovědi, resp. testem *nebyla prokázána závislost* mezi vzděláním účastníků a znalostí pojmu MAS viz Obrázek 36 níže.

Obrázek 36 Regrese - prokázání závislosti pojmu MAS na vzdělání respondenta (MAS Broumovsko+)

VÝSLEDEK									
<i>Regresní statistika</i>									
Násobné R	0,816266								
Hodnota spolehlivosti R	0,66629								
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,499435								
Chyba stř. hodnoty	6,221768								
Pozorování	4								
ANOVA									
	<i>Rozdíl</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Významnost F</i>				
Regrese	1	154,5792	154,5792	3,993223	0,18373428				
Rezidua	2	77,42078	38,71039						
Celkem	3	232							
	<i>Koeficienty</i>	<i>ba stř. hodn</i>	<i>t Stat</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>Dolní 95%</i>	<i>Horní 95%</i>	<i>Dolní 95,0%</i>	<i>Horní 95,0%</i>	
Hranice	1,92845	5,503251	0,35042	0,759489	-21,7501279	25,60703	-21,75013	25,6070274	
počet	0,362862	0,181585	1,998305	0,183734	-0,41843476	1,144159	-0,418435	1,14415878	

Zdroj: vlastní zpracování

Ověření Hypotézy 3: Závislost mezi nejpočetněji zastoupeným komunikačním kanálem – místním tiskem a věkovou strukturou respondentů. Byla provedena opět regrese, na hladině významnosti 5 %.

MAS Královédvorsk

Tabulka 9 Výsledky - počet respondentů v daném věku, kteří uvedli místní tisk (MAS Královédvorsk)

	počet	místní tisk
10-18	1	0
18-25	8	2
26-40	24	11
40-60	18	13
60+	7	4
	58	30

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří uvedli místní tisk, bylo ve věkové skupině 40 – 60 let, a to celkových 72 %.

Obrázek 37 Regrese - prokázání závislosti věku respondentů a jejich prvotní informace o MAS - místní tisk (MAS Královédvorskou)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,92114							
Hodnota spolehlivosti R	0,848499							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,797998							
Chyba st. hodnoty	2,562238							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	110,3048	110,3048	16,80179	0,026267314			
Rezidua	3	19,69519	6,565064					
Celkem	4	130						
	Koeficienty	ba st. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-0,595545	1,975372	-0,301485	0,782735	-6,88206145	5,690971	-6,8820614	5,690971178
počet	0,568581	0,138712	4,098998	0,026267	0,127137017	1,010026	0,12713702	1,010025938

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0,026, a je tedy nižší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nullovou hypotézu zamítáme, a že tedy *byla prokázána závislost* mezi informačním kanálem místní tisk a věkem respondentů.

MAS Broumovsko+

Tabulka 10 Výsledky - počet respondentů v daném věku, kteří uvedli místní tisk (MAS Broumovsko+)

	počet	místní tisk
10-18	2	0
18-25	7	2
26-40	22	14
40-60	10	7
60+	3	2
	44	25

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří uvedli místní tisk, bylo ve věkové skupině 40 – 60 let, a to celkově 70 %.

Obrázek 38 Regrese - prokázání závislosti věku respondentů a jejich prvotní informace o MAS - místní tisk (MAS Broumovsko+)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,977987							
Hodnota spolehlivosti R	0,956458							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,941944							
Chyba stř. hodnoty	1,363013							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	122,4266	122,4266	65,8985	0,00390775			
Rezidua	3	5,573416	1,857805					
Celkem	4	128						
	Koeficienty	ba stř. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-1,05255	0,963051	-1,092933	0,354331	-4,11740782	2,012307	-4,117407819	2,012307355
počet	0,68779	0,084726	8,117789	0,003908	0,41815307	0,957427	0,418153075	0,957426523

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0,003, a je tedy nižší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nullovou hypotézu zamítáme, a že tedy *byla prokázána závislost* mezi informačním kanálem místní tisk a věkem respondentů.

Ověření Hypotézy 4: Závislost věku respondenta a uvedené vize fungování MAS. Byla provedena opět regrese, na hladině významnosti 5 %.

MAS Královédvorsko

Tabulka 11 Výsledky - závislost nejvíce zmiňované vize vůči věku respondentů (MAS Královédvorsko)

	počet	cestovní ruch
10-18	1	0
18-25	8	4
26-40	24	11
40-60	18	13
60+	7	2
	58	30

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

Největší procentuální část respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří jako vizi MAS uvedli cestovní ruch, bylo ve věkové kategorii 40 – 60 let, a to celkem 72 %.

Obrázek 39 Regrese - prokázání závislosti nejčastěji uvedené vize s věkem respondentů (MAS Královédvorsk)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,930636							
Hodnota spolehlivosti R	0,866084							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,821445							
Chyba stř. hodnoty	2,408952							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	112,5909	112,5909	19,40202	0,02170018			
Rezidua	3	17,40914	5,803048					
Celkem	4	130						
	Koeficienty	ba stř. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-0,66354	1,857195	-0,357281	0,744537	-6,573964386	5,246883	-6,5739644	5,24688349
počet	0,574443	0,130414	4,404772	0,0217	0,159408204	0,989478	0,1594082	0,98947808

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0,021, a je tedy nižší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nulovou hypotézu zamítáme, a že tedy *byla prokázána závislost* mezi uvedenou vizí a věkem respondentů.

MAS Broumovsko+

Tabulka 12 Výsledky - závislost nejvíce zmiňované vize vůči věku respondentů (MAS Broumovsko+)

	počet	dotace
10-18	2	0
18-25	7	1
26-40	22	7
40-60	10	2
60+	3	0
	44	10

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumného šetření

U Broumavska byla největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří jako vizi MAS uvedli dotační politiku, a to konkrétně věková kategorie 26 – 40 s celkovými 32 %.

Obrázek 40 Regrese - prokázání závislosti nejčastěji uvedené vize s věkem respondentů (MAS Broumavsko+)

VÝSLEDEK								
<i>Regresní statistika</i>								
Násobné R	0,991428							
Hodnota spolehlivosti R	0,98293							
Nastavená hodnota spolehlivosti R	0,97724							
Chyba stř. hodnoty	0,439837							
Pozorování	5							
ANOVA								
	Rozdíl	SS	MS	F	Významnost F			
Regrese	1	33,41963	33,41963	172,7497	0,00095141			
Rezidua	3	0,580371	0,193457					
Celkem	4	34						
	Koeficienty	ba stř. hodn	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní 95%	Dolní 95,0%	Horní 95,0%
Hranice	-1,162287	0,310772	-3,740005	0,033344	-2,151301411	-0,173274	-2,1513014	-0,17327355
počet	0,359351	0,027341	13,14343	0,000951	0,272340453	0,446361	0,27234045	0,446361247

Zdroj: vlastní zpracování

Vypočtená P hodnota se rovná 0 a je tedy nižší nežli 0,05. Z tohoto lze konstatovat závěr, že Nulovou hypotézu zamítáme, a že tedy *byla prokázána závislost* mezi uvedenou vizí a věkem respondentů.

6 Výsledky a diskuze

Předložené výsledky šetření vyplývají z provedeného kvantitativního a kvalitativního šetření. Provedeným kvantitativním šetřením bylo zjištěno veřejné mínění, povědomí a vize fungování MAS mezi aktéry. Prostřednictvím řízených rozhovorů pak byly získávány detailnější informace o konkrétních územích a sledována práce v zázemí kanceláří obou MAS. Na základě jednotlivých výstupů pak byly stanoveny výsledky celého šetření.

Provedené kvantitativní šetření bylo rozděleno do třech základních bloků. První část strukturovaného rozhovoru sloužila pro zjištění vnímání kvality života ze strany veřejnosti, veřejného mínění a povědomí o MAS. Druhá část byla zacílena na zjištění názorů aktérů na vizi fungování místních akčních skupin. K samotné identifikaci respondenta sloužila třetí část rozhovoru.

Podstatným dílčím výstupem je porovnání znalostí veřejnosti na území Místní akční skupiny Královédvorská a Místní akční skupiny Broumovsko+, které se týkají samotného pojmu MAS a následného veřejného mínění na fungování MAS. Předložené výsledky provedených strukturovaných rozhovorů jednoznačně prokázaly, že nadpoloviční většina oslovených respondentů pojem MAS nezná. Na základě provedených statistických výpočtů nebyla sice prokázána závislost mezi věkem respondentů a znalostí pojmu MAS u Královédvorská, nicméně víme, že pojem MAS na tomto území zná nejvíce respondentů ve věkové kategorii 26 – 40 let, a to 86%. U Broumovska se závislost znalosti pojmu na věku podařila prokázat. Pojem MAS zde znají nejvíce respondenti ve věkové kategorii 26 – 40 let, konkrétně 58%.

Prokázalo se však, že na znalosti samotného pojmu sehrávají v dnešní době velkou roli komunikační kanály. Zejména se prokázala zpětná vazba týkající se aktivní činnosti MAS Královédvorská v této oblasti týkající se pravidelných příspěvků na vlastních facebookových stránkách a pravidelné aktualizaci webových stránek. Neopomenutelné jsou pravidelné příspěvky do místních novin, kdy se MAS snaží zaujmout i ty, kteří pojem MAS neznají. A to se jim daří. Provedeným statistickým výpočtem se také podařilo prokázat závislost jednotlivých komunikačních kanálů na věku respondentů. Z kvantitativního šetření v MAS Královédvorská byla následně prokázána tato závislost a zároveň zjištěno, že z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří uvedli jako zdroj informací o MAS nejvíce zmiňovaný místní tisk, bylo ve věku 40 – 60 let, a to celkových 72%. Místní tisk byl nejvíce, ze 70%, zmiňován u stejné věkové kategorie také na Broumovsku.

Více jak třetina respondentů, kteří pojem MAS znají, vědí i jakým způsobem jsou MAS řízeny a na jakých principech fungují. V otázce týkající se uvedení důvodů, proč považují MAS za důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje, byly odpovědi rozděleny do oblastí. Na prvním místě je právě samotná možnost čerpání finančních prostředků z evropských fondů do území. Druhou nejvíce zmiňovanou oblastí pak bylo nastartování komunikace mezi obcemi a jako třetí pak byla definována role týkající se propojování důležitých subjektů v území. Z těchto výstupů je zřejmé, že lidé žijící na území MAS, kteří o činnosti MAS vědí, vnímají MAS zejména jako poskytovatele dotačních prostředků, ale uvědomují si také, že role MAS lze využít i pro oblasti týkající se spolupráce jak mezi samotnými obcemi, tak i subjekty, kteří na území působí.

Největším přínosem existence u obou MAS bylo identifikováno financování místních projektových záměrů, což je pochopitelné a navazuje zároveň na nejvíce zmiňovanou oblast u předchozí otázky. Tato činnost MAS, kdy je jejím prostřednictvím podpořen nějaký místní projektový záměr, kterým dojde ke zkvalitnění života na území, je tedy vnímána jako nejpodstatnější.

Zmiňované odpovědi na konkrétní aktivity MAS v poslední době se v obou územích liší. U MAS Královédvorská je zde zřejmá již zmiňovaná aktivní činnost týkající se informovanosti o činnosti a aktuálních informacích prostřednictvím různých komunikačních kanálů. Respondenty nejvíce zmiňovaný videospot o připravovaných výzvách MAS Královédvorská je toho důkazem. Tato činnost se také promítla do informovanosti veřejnosti o probíhajícím projektu MAP (Místní akční plán vzdělávání), do něhož jsou zapojeny školy nejen z území samotné MAS Královédvorská, ale celého ORP Dvůr Králové nad Labem a jehož je MAS Královédvorská realizátorem. Zmiňovaná informovanost o připravovaných výzvách pro podnikatele, je na třetím místě. Naopak je tomu u MAS Broumovsko+. Zde veřejnost nejvíce vnímá aktivity týkající se vyhlášených či připravovaných výzev. Nicméně je to z toho důvodu, že MAS Broumovsko+ již v předchozím programovém období výzvy vyhlášovalo a místní projekty podpořilo. Dá se tak říci, že je to asi v současné době také aktivita, kterou vlastně místní očekávají a tedy činnosti týkající se této oblasti nejvíce i sledují. I na území MAS Broumovsko+ je vnímanou aktivitou realizace projektu MAP, jako je tomu u Královédvorská, nicméně je zde znatelný rozdíl v procentuálním zastoupení informovanosti právě o této aktivitě na obou územích.

Co se týče zjišťování samotné vize fungování MAS mezi aktéry, i zde se výstupy z obou MAS liší. Vize pro Královédvorskou je spatřována zejména v aktivitách týkajících se cestovního ruchu. U Broumovska je to právě dotační politika. U Královédvorskou byla největší procentuální část z celkového počtu respondentů v jednotlivých kategoriích, kteří jako vizi MAS uvedli cestovní ruch ve věkové kategorii 40 – 60 let, a to celkem 72 %. U Broumovska to byla věková kategorie 26 – 40 se 77 %.

Můžeme se domnívat, že tomu tak je i na základě různé doby fungování MAS. Lidé na Královédvorskou prozatím neměli možnost získávat prostřednictvím MAS finanční prostředky na své projekty, proto vidí její směřování primárně směrem k cestovnímu ruchu. Je otázkou, zdali budou odpovědi stejné i po programovém období 2014 – 2020. Na něj má totiž MAS Královédvorskou vyčleněnou alokaci ve výši 56 mil. Kč, které bude, prostřednictvím svých vyhlašovaných výzev, místním projektům přidělovat. Vůbec poprvé tak na tomto území sehraje MAS svoji roli, kdy na základě definovaných potřeb v rámci tvorby SCLLD a díky právě komunitnímu projednávání, bude moci podpořit důležité místní rozvojové projekty. Na Broumovsku, kde již MAS předchozím programovým období působila, je jednoznačně oblast dotační politiky nejočekávanější aktivitou a i stanovenou vizí MAS do budoucna.

MAS Královédvorskou funguje od roku 2013. Vzniklo tedy na území v době, kdy programové období 2007 – 2013 bylo u konce, což pro ně bylo značně velkou nevýhodou, kterou však dá se říci, že obrátili i ve vnímání veřejnosti vůči MAS, ve svůj vlastní prospěch. Přicházeli do společnosti ostatních MAS nedotčení pravidly z minulého období a využili od začátku komunitně vedený rozvoj jako základní stavební kámen, na němž od počátku stavěli. Uskutečněná veřejná projednávání, dotazníková šetření, setkávání pracovních skupin, rozhovory se starosty o jejich potřebách, to jsou jen některé z aktivit komunitně vedeného místního rozvoje, které MAS Královédvorskou od počátku při své práci využila. I přes to, že do roku 2017, kdy jim byla koncem května 2017 SCLLD schválena a mohli začít vyhlašovat připravené výzvy, byla jejich práce „pouhou“ administrativou, informovala veřejnost o připravovaných aktivitách. Pořádala průběžná setkání, kde informovala o stavu a procesu schvalování SCLLD, hovořila se starosty, navštěvovala zastupitelstva svých obcí, kteří už mnohdy ani nedoufali v to, že by MAS mohla reálně začít některé jejich vysněné záměry financovat. Realizuje také ve spolupráci s Městem Dvůr Králové nad Labem projekt MAP, který se týká rozvoje vzdělávání na Královédvorskou. Spolupracuje tak i se všemi školami a jejich zřizovateli, kteří na území MAS, ale i v rámci celé ORP působí.

V loňském roce také uzavřela spolupráci s polskou MAS, se kterou již společně realizují projekt v rámci Česko Polské spolupráce.

MAS Broumovsko+ vznikla v roce 2005. V souladu se svým Strategickým plánem Leader tak již v letech 2007 – 2013 prostřednictvím Programu rozvoje venkova, podpořili několik zásadních, rozvojových projektů na svém území. S touto podstatnou výhodou oproti MAS Královédvorskou tak vstupovali do aktuálně probíhajícího programového období 2014 – 2020. Pro oslovení cílových skupin k tvorbě SCLLD využili formu veřejného projednání, setkání pracovních skupin a dotazníkového šetření. SCLLD MAS Broumovsko+ byla schválena jako jedna z prvních v České republice, na konci roku 2016. První vyhlášené výzvy probíhaly na Broumovsku tedy již od samotného počátku roku 2017. Práce s územím, respektive se subjekty, kteří by mohli být potenciálními žadateli, probíhá pouze prostřednictvím webových stránek MAS a zasíláním e-mailových informací členům MAS. MAS Broumovsko+ tedy sama své žadatele v dostatečné míře nevyhledává, s územím hlouběji nepracuje a o činnosti a probíhajících výzvách a možných oblastech podpory se veřejnost prakticky nedozvídá. Také MAS Broumovsko se podílí na realizaci projektu MAP na svém území a spolupracuje se školami a zřizovateli. V území je zřejmé povědomí o realizaci tohoto projektu, což vyplývá z provedených strukturovaných rozhovorů.

7 Závěr

Jedním ze základních principů fungování Evropské unie a moderní politiky dnešních dní je bourání hranic a propojování jednotlivých oblastí v širší celky, které jsou tak v dnešním globalizovaném světě lépe konkurenceschopnější. Tato politika si je však vědoma nutnosti bezchybného fungování jednotlivých oblastí a regionů. Pro přímé řízení těchto území je nutné znát jejich potřeby a mít tak přímou rychlou zpětnou vazbu od místních obyvatel, lidí, kteří zde žijí. Proto vznikla metoda LEADER, uplatňovaná v rámci komunitně vedeného místního rozvoje, kdy jde právě o přístup zdola – nahoru, tedy aktivní spolupráci a partnerství veřejných a soukromých subjektů. Na základě těchto myšlenek vznikl strategický koncept fungování místních akčních skupin. Pro rozvoj této koncepce došlo ke koncepčnímu a hmotnému podpoření této strategie z prostředků Evropské unie. Je třeba si uvědomit, že finanční prostředky sloužící k podpoře některých projektů v regionu jsou také nástrojem na podporu komunitního rozvoje a vzájemné spolupráce uvnitř v regionu.

Podstatné je, aby tuto podporu, která je nyní ze strany Evropské unie poskytována, využily Místní akční skupiny k tomu, aby posílily svoji roli právě v oblasti komunitně vedeného místního rozvoje a usilovaly o rozvoj místního a společenského života na území. Pořádání neformálních akcí za účelem posílení spolupráce a vytvoření silného místního partnerství jsou stěžejními pilíři pro budoucnost fungování Místních akčních skupin.

Předkládaná diplomová práce prověřila znalost obyvatel regionů o principu fungování této myšlenky. V této oblasti je nutné dále pokračovat v práci a poskytovat obyvatelům stále více informací o fungování této myšlenky tak, aby znalost jejich principů byla rozšířena. Je třeba nejen propagovat samotnou myšlenku a to, jak Místní akční skupiny pracují, ale je nutné vtáhnout obyvatele regionu do jejich fungování. Využít se mohou například veřejná projednávání či přímé členství. Důležité je neustále zjišťovat potřeby území. Při těchto projednáních dojde nejen ke zjištění a konkretizaci celkových cílů regionu, ale i k propojení a nastavení vzájemné spolupráce mezi jednotlivými subjekty působícími v dané oblasti.

Podněcování ke vzájemné spolupráci je jedním z hlavních cílů vedoucích k rychlému rozvoji regionu. Je tedy nutné, aby v budoucnu Místní akční skupiny více pracovaly nejen v oblasti finanční podpory realizovaných projektů, ale aby se snažily získávat informace od obyvatel regionu, například formou dotazníkových šetření a řízených rozhovorů. Tyto dílčí

informace je pak následně nutné zhodnotit při veřejných projednáváních, při kterých dojde k navazování vzájemné spolupráce. Jde o neustálou práci s územím, aktivní zjišťování potřeb regionu a oproti tomu i skladbu jeho obyvatel a subjektů, kteří v něm působí. Díky těmto informacím bude možné i v budoucnu reagovat na potřeby regionu a starat o jejich plnění i bez hmotné podpory od vnějších stran. Propojením subjektů a vzájemnou spoluprací dojde k vytvoření synergických efektů.

Podstatná je také spolupráce s ostatními Místními akčními skupinami, protože vytváření sítí zahrnuje výměnu dosažených výsledků, zkušeností a know-how mezi nimi samotnými.

Další, neméně důležitou oblastí pro komunitní rozvoj regionu je po vytvoření spolupráce pod záštitou MAS i využívání místních zdrojů. V této oblasti je vhodné, aby se fungování MAS zaměřilo zejména na propagaci a podporu regionálních produktů a jejich uplatnění, jak přímo v daném regionu, tak i mimo něj. Společná propagace regionálních produktů je tedy jednou ze základních klíčových oblastí pro rozvoj regionu. Dobré využití místních zdrojů na sebe váže i další ekonomicko sociální aspekty a vytváří tak další přidanou hodnotu pro region. Společná propagace například formou vytvoření společné značky zastřešující produkty z daného území je velice efektivním nástrojem pro dosažení úspěchu v oblasti podpory prodeje a uplatnění regionálních produktů.

Hlavním cílem předkládané diplomové práce bylo navrhnout možnosti využití Místní akční skupiny pro komunitní rozvoj regionu. Cíle bylo dosaženo navržením směrů, aktivit a strategie směřování. Tyto všechny dílčí cíle mají za úkol sjednotit komunitu působící uvnitř regionu a motivovat ji ke spolupráci a vzájemné podpoře. Naplňováním uvedených dílčích cílů dojde k tomu, že Místní akční skupiny budou funkčními celky i po ukončení finanční podpory ze strany Evropské unie.

8 Seznam použitých zdrojů

BARTHELEMY, P. A., VIDAL, C. (1999): Rural realities in the European Union. In European Commission (1999): *Agri culture, Environment, Rural Development – Facts and Figures: A Challenge for Agriculture*. Brussels.

BINEK, Jan, 2007. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown. 137 s. ISBN 978-80-86251-22-6.

BRYSON, John M., 2011. *Strategic planning for public and nonprofit organizations: a guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. 4th ed. San Francisco: Jossey-Bass. 26 s. ISBN 04-703-9251-7.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 120 s. ISBN 80-246-0139-7 .

DUŠOVÁ, Hana a Marcela RAABOVÁ. „Dotace do zemědělství“: Tréninkový modul – podklady pro workshop [online]. České Budějovice. 2010. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty/files/6/6-dotace_do_zemedelstvi_-_raabova.pdf

FOTR, Jiří, Emil VACÍK, Ivan SOUČEK, Miroslav ŠPAČEK a Stanislav HÁJEK. *Tvorba strategie a strategické plánování*. Praha: Grada Publishing, 2012. 15 s. ISBN 978-80-247-395-4.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-262-0982-6 .

HLAVÁČEK, Petr a Tereza Loučková]. [SPOLUPRACOVALI JAKUB EMINGR, 2012. *Akteři a mechanismy regionálního rozvoje*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. 28 s. ISBN 80-741-4523-9 .

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. 125 s. a 127 s. ISBN 80-717-8535-0 .

KOTLER, Philip a Kevin LANE KELLER. *Marketing management*. 14. Praha: Grada Publishing, 2013. 134 s. ISBN 978-80-247-4150-5.

KOTLER, Philip, 2007. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. Praha: Grada. 419 s. ISBN 80-247-1545-7.

- KOZEL, Roman, 2006. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada. Expert (Grada). 78 s. ISBN 80-247-0966-X.
- KÖNIG, Petr, 2009. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C. H. Beck. Beckova edice ekonomie. 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9
- MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada Publishing, 2011. 113 s. ISBN 978-80-247-4093-5.
- MOŽNÝ, Ivo, 2002. *Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8624-1.
- NOVÝ, Ivan. *Sociologie pro ekonomy*. Praha: Grada Publishing, 1997. 77 s. ISBN 80-7169-443-9 .
- NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2006. Manažer. 257 s. ISBN 80-247-1705-0 .
- NUNVÁŘOVÁ, Svatava, 2007. *Rozvoj venkova: distanční studijní opora*. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. 212 s. ISBN 978-80-210-4314-5.
- PELCL, Petr, Tomáš HAVRÁNEK, Alena LEHMANNOVÁ a Jan MARTÍNEK. *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: Zpráva z výzkumného projektu 2007-2008*. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, 2008. 21 s., 22s. a 52 s. ISBN 978-80-86902-74-6.
- PĚLUCHA, Martin a kol., 2006. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*[online]. Praha: IREAS. 25 s. a 48 s., ISBN 80-86684-42-3 .
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: Teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, 2015. 145 s. ISBN 978-80-247-5608-0.
- REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. 242 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

SCHILLER, Holger, 2008. *Networks of local action groups in rural areas: the example of the EU Initiative Broads and rivers LEADER*. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller. ISBN 978-363-9010-879.

ŠŤASTNÁ, Jaroslava. *Když se řekne komunitní práce*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. 8 s. ISBN 978-80-246-3356-5.

VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. 12 s. ISBN 978-80-247-3638-9.

WADE, Philip a Petri RINNE. *Průvodce programem LEADER založený na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky: Závěrečná zpráva nadnárodního projektu LEADER*. 2008. ISBN 978-80-87318-20-1. ISSN 1238-6464.

Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014-2020. NS MAS České republiky, 2014.

Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha, 10 a 17 s., 2014.

Přístup LEADER: Základní příručka, 2006. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky evropských společenství. 5 s. ISBN 92-79-02040-4.

UE a Kummissjoni EWROPEA. Přístup Leader: základní příručka. Lucemburk: EUR-OP, 2006. ISBN 92-790-2040-4.

Centrum investic, rozvoje a inovací [online]. [cit. 2018-01-21]. Dostupné z: <http://www.cirihk.cz/clld.html>

Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u = VUZEMI_100_3085

Český statistický úřad: Veřejná databáze [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=DEM03a&z =T &f =TABULKA&sp=A &skupId=526&katalog=30845&pvo=DEM03a&pvokc=65&pvoch=5201&c =v3~2 RP2016MP12DP31>

EAGRI [online]. [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/prioritni-temata-site/mistni-akcni-skupiny/>

European Commission: Regional Policy [online]. [cit. 2017-12-30]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_cs.pdf

Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020. [online]. In: . [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/07/SCLLD10112014_mmr.pdf

MAS Broumovsko [online]. [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <http://www.mas.broumovsko.cz/o-nas/co-delame/>

MAS Královédvorskó [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: www.maskd.cz

MAS Královédvorskó [online]. [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.maskd.cz/?ID=1 &Page=3 &IDC=354>

Masarykova univerzita [online]. [cit. 2017-12-27]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/05-akteri-rozvoje.html#regionalni

Národní síť Místních akčních skupin České republiky: O nás [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>

Národní síť Místních akčních skupin České republiky: Příprava období 2014-2020 [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/dokumenty/priprava-obdobi-2014-2020/>

NS MAS České republiky [online]. [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/aktualni-informace-pro-mas-v-op/>

NS MAS České republiky [online]. [cit. 2017-12-25]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>

NS MAS České republiky [online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>

Pokyny ke komunitně vedenému místnímu rozvoji určené místním aktérům, 2014. In: *European Commission: Regional Policy* [online]. [cit. 2018-01-27]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors_cs.pdf

Strategie rozvoje Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z. s. do roku 2030 [online]. In: . [cit. 2018-01-05]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>

9 Přílohy

9.1 Příloha 1: Otázky pro strukturovaný rozhovor ke zjištění veřejného mínění, povědomí a zjištění vize fungování MAS mezi aktéry

STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

OTÁZKY KE ZJIŠTĚNÍ VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ A POVĚDOMÍ O MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINĚ

Vážení respondenti, dovoluji si Vás oslovit s předloženými otázkami, které se týkají zjištění veřejného mínění a povědomí o fungování Místní akční skupiny v regionu, kde žijete. Vaše odpovědi se promítnou nejen do fungování samotné MAS, ale pomohou také zároveň definovat a stanovit její směřování, vizi do budoucna.

Otázky se skládají ze 3 bloků. První blok je zaměřen na zjištění veřejného mínění a povědomí o MAS, ve druhém bloku jsou otázky směřovány ke zjištění vize fungování MAS mezi aktéry a třetí blok je cílen na identifikaci respondenta.

Odpovědi jsou zcela anonymní, pokud však máte zájem o výstupy z tohoto šetření či byste se rádi podíleli a spolupracovali na rozvoji regionu, uveďte prosím své kontaktní údaje.

Za Váš čas Vám předem děkuji. Lenka Křížová

ZJIŠTĚNÍ VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ A POVĚDOMÍ O MAS

Jak hodnotíte v současnosti kvalitu života ve Vaší obci a do kterých oblastí by se podle Vás mělo v budoucnu nejvíce investovat či jim jinak věnovat pozornost?

(U každé z oblastí (ekonomická, environmentální a sociální) zhodnoťte současnou situaci a nejpotřebnější investice do budoucna – označte body 1 – nejvíce, 5 – nejméně, stejně jako ve škole)

OBLASTI	SOUČASNOST	BUDOUCNOST
Veřejné prostranství (chodníky, náměstí, návsi, parky, veřejná zeleň, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zázemí pro volný čas (dětská hřiště, sportoviště, kulturní domy, sokolovny, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Místní komunikace (silnice, cesty, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Dopravní obslužnost (počet spojů, kvalita cestování, cena, umístění zastávek, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nemovité památky (kostely, kapličky, křížky, apod.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Negativní společenské jevy (kriminalita, sociální vyloučení, závislosti, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Mateřské a základní školy (dopravní dostupnost, kapacita, kvalita výuky, modernizace škol, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zdravotní péče (dopravní dostupnost, ordinační hodiny, lékárna, specializovaní lékaři)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Životní prostředí (třídění odpadu, ochrana ovzduší, ČOV, kanalizace, vodovod, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Služby pro specifické skupiny obyvatel (rodiče na mateřské, senioři, zdravotně postižení, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Péče o zemědělství a místní produkce (moderní a udržitelné zemědělství, lesnictví, rybářství, atd.)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Podpora péče o krajinu (výsadba zeleně, revitalizace říčních toků, protipovodňová opatření, vodní plochy)	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Cestovní ruch
 (naučné stezky, ubytovací kapacity, cyklostezky, lyžařské stopy, propagace CR, atd.)

Konkurenceschopnost místních podnikatelů
 (modernizace provozoven, inovace, atd.)

Zaměstnanost a vznik pracovních míst
 (tvorba pracovních míst, rekvalifikační programy, veřejně prospěšné práce, atd.)

Kvalita bydlení
 (bydlení pro mladé rodiny, sociální byty, atd.)

Aktivita občanů
 (spolky, neziskové organizace, kluby, pořádání kulturních a sportovních akcí, atd.)

1. **Znáte pojem Místní akční skupina?** (zakroužkujte)

- a) Ano
- b) Ne

Pokud jste zde uvedli možnost NE, děkuji Vám za rozhovor a Váš čas.

V případě, že jste uvedli možnost ANO, prosím pokračujte ve Vašich odpovědích.

2. **Víte, že Místní akční skupina působí v regionu, kde žijete?** (zakroužkujte)

- a) Ano
- b) Ne

3. **Jak jste se o existenci MAS ve Vašem regionu dozvěděli?** (zakroužkujte)

- a) Z místního tisku
- b) Ze sociálních sítí (myšleno web, facebook)
- c) Od známých
- d) Jiná možnost, prosím uveďte.....

4. **Víte, jak Místní akční skupina funguje a z jakého důvodu je považována za důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje?** (zaškrtněte možnost *Vím x Nevím* a uveďte důvody)

Uveďte důvody, proč si myslíte, že jde o důležitého aktéra v rámci regionálního rozvoje	Vím, jak funguje, znám základní principy	Nevím, jak funguje, principy fungování MAS mi nic neříkají

5. **V čem spatřujete největší přínos existence MAS ve Vašem regionu?** *(otevřená otázka)*
6. **Zaznamenali jste nějakou konkrétní aktivitu v poslední době, která by souvisela s činností MAS?** *(otevřená otázka)*

VIZE FUNGOVÁNÍ MAS MEZI AKTÉRY

7. **Spatřujete v činnostech MAS nějakou konkrétní oblast, které by se měla MAS v budoucnu věnovat více, rozvíjet ji a která by se stala jakýmsi pilířem fungování MAS v regionu?**
- a) Dotační politika
 - b) Cestovní ruch
 - c) Mezinárodní spolupráce
 - d) Meziobecní spolupráce
 - e) Jiné, prosím uveďte.....

IDENTIFIKACE RESPONDENTA

8. **Uveďte prosím obec, kde žijete** *(vypisovací otázka)*
.....
9. **Jste ŽENA / MUŽ** *(zakroužkujte)*
10. **Váš věk** *(vyberte z možností, zakroužkujte)*
- a) 10 – 18
 - b) 18 – 25
 - c) 26 – 40
 - d) 40 – 60
 - e) 60 a více
11. **Nejvyšší dosažené vzdělání** *(vyberte z možností, zakroužkujte)*
- a) Základní
 - b) Střední bez maturity
 - c) Střední s maturitou
 - d) Vyšší odborné
 - e) Vysokoškolské
12. **Vaše aktuální zaměstnání** *(vyberte z možností, zakroužkujte)*
- a) Zaměstnaný
 - b) Podnikatel, OSVČ
 - c) Student
 - d) Senior
 - e) Mateřská dovolená
 - f) Nezaměstnaný

13. Pokud máte zájem o výstupy z tohoto šetření, či byste se rádi aktivně podíleli společně s MAS na rozvoji regionu, prosím uveďte své kontaktní údaje, e-mail, jméno a příjmení.

Děkuji za rozhovor, Lenka Křížová

9.2 Příloha 2: Okruhy kvalitativního šetření v zázemí MAS

OKRUH ¹⁰	OTÁZKA	MAS Královédvorsk	MAS Broumovsko
	Alokované finanční prostředky pro MAS na období 2014-2020		
	Roční provozní finanční náklady		
	Znalost místního prostředí – projektové záměry potenciálních žadatelů		
	Vlastní projekty a podnikatelská činnost MAS		
	Znalost místního prostředí – kvalita života		
	Ochota místních aktérů spolupracovat		
	Aktivity MAS v této oblasti		
	Samostatné aktivity MAS v této oblasti		
	Zhodnocení přínosů komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) pro MAS / území		
	Návrh možností využití MAS pro komunitní rozvoj regionu		

¹⁰ Rozdělení okruhů dle Přílohy 2 (modrá EKONOMICKÝ, zelená SOCIÁLNÍ, oranžová ENVIRONMENTÁLNÍ, fialová KOMUNITNĚ VEDENÝ MÍSTNÍ ROZVOJ)

9.3 Příloha 3: Hodnocení přínosů diplomové práce pro MAS – vyjádření MAS Broumovsko+, z. s.

MAS Broumovsko+, z.s.
Telefon: 491 521 281
e-mail: mas@broumovsko.cz
web: mas.broumovsko.cz

V Broumově, dne 6. 3. 2018

HODNOCENÍ PŘÍNOSŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE PRO MAS

Spolupráce na tvorbě diplomové práce s paní Bc. Lenkou Křížovou DiS. pro nás byla v mnohém obohacující a přínosná. Nabídla nám pohled na naší činnost z jiného úhlu pohledu a poskytla nám důležitou zpětnou vazbu.

V budoucnu budeme chtít nabídnout i dalším studentům možnost podílení se na naší práci formou brigád či zpracování závěrečných prací. Výstupy z těchto prací bychom rádi aplikovali do naší činnosti tak, abychom nastavili proces trvalého zlepšování.

Z výstupů z této práce lze říci, že naší slabou stránkou je komunikace směrem k veřejnosti a slabá propagace naší práce a základních myšlenek MAS. Na tato témata se chceme rozhodně více zaměřit a zlepšit naši současnou pozici a hodnocení veřejnosti.

Ještě jednou děkujeme a přejeme úspěch nejen při obhajobě diplomové práce, ale i v následující praxi a soukromém životě.

Ing. Michaela Šumpíková
Manažerka MAS Broumovsko

9.4 Příloha 4: Hodnocení přínosů diplomové práce pro MAS – vyjádření MAS Královédvorsk, z. s.

1

Evropské dotace 2014 – 2020: buďte připraveni!

Ve Dvoře Králové nad Labem, dne 9. 3. 2018

HODNOCENÍ PŘÍNOSŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE PRO MAS

Závěry ze zpracované diplomové práce paní Bc. Lenky Křížové DiS., potvrzují naší dlouhodobou strategii, kterou je nejen přímá podpora konkrétních projektu v našem regionu, ale zejména nastavení spolupráce mezi subjekty působícími na našem území. Odpovědi z dotazníkového šetření a z řízených rozhovorů jsou pro nás přínosnými výstupy hodnotící naší práci a napomáhající nám při nastavování budoucích cílů. Jsem přesvědčen, že diplomová práce je zpracována na vysoké úrovni a odráží reálný stav řešené problematiky.

Jan Machek
předseda, statutární zástupce
MAS Královédvorsk, z. s.

MAS Královédvorsk, z. s.
náměstí T. G. Masaryka 38
544 01 Dvůr Králové n. L.
IČ: 013 65 525
Korresp. adresa: nám. Václava Hanky 828 (Kino Svět)
544 01 Dvůr Králové nad Labem

ADRESA: MAS KRÁLOVÉDVORSKO z. s., náměstí Václava Hanky 828, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
IČ: 01365525
č. účtu: 3254105359/0800

www.maskd.cz

 2014 +